

HANTERINGSPLAN FÖR BEKÄMPNING AV INVASIVA FRÄMMANDE ARTER – SAMMANSLAGEN PLAN

SEPARAT PUBLIKATION 5.7.2022

Sammanlagen plan baserad på de hanteringsplaner för bekämpning av invasiva främmande arter som godkänts av jord- och skogsbruksministeriet 13.3.2018, 23.5.2019, 27.10.2020 och 8.6.2021.

INLEDNING

Hanteringsplanen om invasiva främmande arter innehåller åtgärder för bekämpning av dessa arter och deras negativa effekter. Hanteringsplanen kompletteras i takt med att det på EU-nivå fattas beslut om nya arter eller nationellt hos oss i Finland.

I enlighet med lagen om främmande arter godkänns planen av jord- och skogsbruksministeriet. Från och med augusti 2021, har ministeriet godkänt hanteringsplanen och dess kompletteringar 13.3.2018, 23.5.2019, 27.10.2020 och 8.6.2021.

De ovannämnda delar av hanteringsplanen som godkänts i olika skeden har samlats i denna publikation. Texten i denna sammanslagna hanteringsplan motsvarar texten i den plan som godkänts för varje art, men för att förbättra läsbarheten och ställvis för att uppgifterna ska vara aktuella har texten delvis uppdaterats. Dessutom har textavsnitt som anknyter till varandra förts samman och grupperats till större helheter.

Även de analyser av och handlingsplaner för spridningsvägar för oavsiktlig introduktion och spridning (Del III) som ingått i hanteringsplanerna har samlats i denna publikation.

Innehåll

HANTERINGSPLAN FÖR BEKÄMPNING AV INVASIVA FRÄMMANDE ARTER	1
– SAMMANSLAGEN PLAN	1
SEPARAT PUBLIKATION 23.8.2021	1
INLEDNING	2
I BAKGRUND	5
Invasiva främmande arter	5
Hur hanteringsplanen utarbetas och godkänns	7
Hanteringsplanens centrala innehåll	8
Exempel ur den sammanslagna planen	8
Växtarter	8
Djurarter	9
Allmänna åtgärder	10
Förbud mot odling av främmande växtarter och mot fångst och dödande av främmande djurarter	11
Förbud mot odling av invasiva främmande växtarter	11
Odlingsförbud	11
Odlade förekomster måste utrotas	11
Övergångstid för förbudet mot odling av vresros	12
Fångst och dödande av djur som hör till invasiva främmande arter	12
Genomförande av hanteringsplanen och finansiering av åtgärderna	13
Vägar för oavsiktlig introduktion och spridning	15
II HANTERINGSPLAN – Sammanslagen plan	17
1 Klassificering av åtgärder samt artspecifika åtgärder och inriktning av åtgärder	17
1.1 Etablerade arter	17
1.1.1 Växter	18
1.1.1.1 Vresros	18
1.1.1.2 Blomsterlupin	20
1.1.1.3 Lokor (bredloka, tromsöloka och jätteloka)	23
1.1.1.4 Jättebalsamin	25
1.1.1.5 Parkslide, jätteslide, hybridslide	25
1.1.1.6 Vattenpest	26
1.1.1.7 Sandlupin, hampstånds och apelsinbalsamin	28
1.1.1.8 Gul skunkkalla	29
1.1.2 Djur	30
1.1.2.1 Mink	30
1.1.2.2 Mårdhund	31
1.1.2.3 Spansk skogssnigel	32
1.1.2.4 Bisamrätta	33
1.1.2.5 Sandödlor, Pelophylax, bergvattensalamander	33
1.1.2.6 Signalkräfta	33
1.1.2.7 Solabborre	36
1.2 Arter av sällskapsdjur och akvariefiskar som påträffats i Finland	37
kabombor, vattenhyacint, jordekorrar, tvättbjörn, den till rovdjuren hörande hundvargen, rödörad vattensköldpadda, röd sumpkräfta, marmorkräfta, taggkindskräfta, gulvårtskräfta, bandslättning, amursömnfisk och vattenflockel.	37
1.3 Arter som sporadiskt påträffats eller som eventuellt kan klara sig i Finland	38
fjäderborstgräs, sidenört, smal vattenpest, afrikansk vattenpest, storslinga, flytspikblad, japansk humle, gudaträd, östlig gråekorre, javanesisk mungo, oxgroda, gulbukig klockgroda, kinesisk ullhandskrabba, amerikansk kopparand, nilgås, främmande falkfåglar och fjällgåshybrider	38
1.4 Arter med låg spridningsrisk	41
saltbaccharis, storblommig ludwigia, krypludwigia, flikpartenium, gisselpilört, kudzuböna, kamslinga, japanskt styttgräs, alligatorblad, röd jättteggunnera, stor ballongranka, japansk klätterbräken, veldgräs, kinesisk buskklöver, kinesiskt talgträd, mesquite, whiskygräs, jättesimbräken, andinskt pampasgräs, tårakacia, nyzeeländsk plattmask, korallmal, brun majna, huskråka, helig ibis, främmande ugglefåglar, främmande kråkfåglar, främmande fladdermöss, pallasekorre, vanlig näsbjörn, sumpbäver, kinesisk muntjak, östlig rävekorre, lövgroda, leopardgroda, långbensgroda, sammetsgeting	41
2 Allmänna åtgärder för hantering av invasiva främmande arter	43
III ANALYS AV OCH HANDLINGSPLAN FÖR SPRIDNINGSVÄGAR FÖR OAVSIKTIG	
INTRODUKTION OCH SPRIDNING – Sammanslagen analys och handlingsplan	48
1 Analys av spridningsvägar eller arternas klassificering	48

2	Resultat	49
2.1	Spridningsvägar för främmande arter som analyserats på grundval av klassificeringen på EU-nivå (EASIN)	49
2.1.1	Spridning till Finland	49
2.1.2	Spridning inom Finland	50
2.2	Spridningsvägar för främmande arter som analyserats på grundval av den internationella klassificeringen CBD	50
2.2.1	Konstaterade spridningsvägar	50
2.2.2	Potentiella spridningsvägar	51
3	Mål för hantering av prioriterade spridningsvägar och för förhindrande av spridning	53
3.1	Förhindra avsiktlig spridning	53
3.2	Förhindra rymning	53
3.3	Spridning med kontaminerade produkter eller vektorer	54
3.3.1	Förhindra spridning med landtrafiken	55
3.3.2	Förhindra spridning med fartygstrafiken	55
4	Prioriterade åtgärder	56
4.1	Riktad upplysning till allmänheten och allmän information	56
4.2	Riktad information i anknytning till kontaminerat växtmaterial och vektorer	57
4.3	Genomförande av åtgärder som gäller transporter	57
Bilaga 1		58
Bilaga 2		61
Bilaga 3		63
Bilaga 4		68
Bilaga 5		69
Bilaga 6		71

I BAKGRUND

Invasiva främmande arter

Invasiva främmande arter är arter som spridits till nya områden med människans hjälp. Begreppen främmande art och invasiv främmande art definieras i EU:s förordning om invasiva främmande arter¹. En främmande art anses invasiv om introduktion eller spridning av den har konstaterats hota eller negativt inverka på biologisk mångfald och relaterade ekosystemtjänster som bidrar till människors välbefinnande. Främmande arter kan också ha negativa effekter som är sociala och ekonomiska. Invasiva främmande arter får inte introduceras i EU eller förflyttas från en medlemsstat till en annan och inte heller uppfödats, odlas, säljas eller annars besittas eller släppas ut i miljön.

Finland ska tillsammans med EU:s andra medlemsstater sträva efter att utrota eller förhindra spridningen av invasiva främmande arter som redan finns inom deras område. Att utrota och förebygga spridning av invasiva främmande arter kallas nedan bekämpning av främmande arter. Syftet med bekämpningen är att trygga den biologiska mångfalden och ekosystemens funktion samt den nytta som dessa innebär för människans välbefinnande.

EU:s förordning om invasiva främmande arter kräver att medlemsländerna använder effektiva hanteringsåtgärder för att bekämpa de främmande arter som finns upptagna i EU:s förteckning över främmande arter och som har stor spridning. Varje medlemsstat beslutar själv vilka åtgärder den vidtar. Enligt förordningen om invasiva främmande arter får åtgärderna inte oskäligt belasta miljön, och den nytta som uppnås med åtgärderna ska vara större än kostnaderna. Medlemsstaterna ska dessutom sätta åtgärderna i prioritetsordning utifrån hur stor risk de arter som ska bekämpas medför och hur kostnadseffektiva åtgärderna är.

Enligt EU:s förordning får hanteringsåtgärderna inte medföra några negativa effekter för miljön och för människors hälsa. Arbetet med att utrota, kontrollera eller innesluta invasiva främmande djurarter ska utföras så att djuren skonas från smärta, oro och lidande som kan undvikas.

¹ EU:s förordning om invasiva främmande arter 1143/2014

Vilka invasiva främmande arter som för EU:s del ska bekämpas fastställs i EU:s förteckning över invasiva främmande arter. Förteckningen godkänns av EU-kommissionen. EU:s första förteckning över invasiva främmande arter trädde i kraft den 3 augusti 2016 (Arter i EU:s förteckning över invasiva främmande arter av unionsbetydelse, bilaga 1)². Förteckningen kompletterades första gången den 2 augusti 2017 med 12 arter (Komplettering av förteckningen över invasiva främmande arter av unionsbetydelse den 2 augusti 2017, bilaga 1)³ och den andra gången den 15 augusti 2019 med 17 arter (Komplettering av förteckningen över invasiva främmande arter av unionsbetydelse den 15 augusti 2019, bilaga 1)⁴.

Finlands egen nationella förteckning över invasiva främmande arter godkändes genom en statsrådsförordning⁵ den 1 juni 2019 (Förteckning över invasiva främmande arter av nationell betydelse, bilaga 2). I motiveringspromemorian till statsrådets förordning redogörs för grunderna för upprättandet av den nationella förteckningen⁶. Trots att EU:s förordning om invasiva främmande arter inte direkt gäller arter som ingår i nationella förteckningar tillämpas förordningens definitioner, förbud och bekämpningsprinciper på dessa arter. Om detta föreskrivs i den nationella lagen om främmande arter⁷.

Lagen om främmande arter har ändrats så att fåglar och däggdjur som hör till de invasiva främmande arterna får fångas och dödas med samma metoder som man enligt jaktlagen och jaktförordningen får använda för att fånga och döda icke fredade djur. Genom en förordning av statsrådet² har det för vissa främmande fågel- eller däggdjursarter utfärdats närmare bestämmelser om fångstredskap och fångstmetoder samt om begränsning av dem. I lagen om

² [Kommissionens genomförandeförordning \(EU\) 2016/1141 av den 13 juli 2016 om antagande av en förteckning över invasiva främmande arter av unionsbetydelse i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning \(EU\) nr 1143/2014](#)

³ [Kommissionens genomförandeförordning \(EU\) 2017/1263 av den 12 juli 2017 om uppdatering av den förteckning över invasiva främmande arter av unionsbetydelse som fastställs i genomförandeförordning \(EU\) 2016/1141 i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning \(EU\) nr 1143/2014](#)

⁴ [Kommissionens genomförandeförordning \(EU\) 2019/1262 av den 25 juli 2019 om ändring av genomförandeförordning \(EU\) 2016/1141 för att uppdatera förteckningen över invasiva främmande arter av unionsbetydelse](#)

⁵ Statsrådets förordning om hantering av risker orsakade av invasiva främmande arter

⁶ [Motiveringspromemoria till statsrådets förordning \(på finska\)](#).

⁷ [Lag om hantering av risker orsakade av främmande arter \(1709/2015, lag om främmande arter\), 9 §.](#)

främmande arter ingår också bestämmelser om Finlands viltcentrals uppgifter i bekämpningen av främmande arter. Jaktlagen har ändrats så att tvättbjörn, bisamråtta, sumpbäver, mårddhund och mink inte längre hör till viltarterna och inte heller berörs av lagens bestämmelser om fångstbegränsningar. Minken har i likhet med andra främmande däggdjursarter som hör till rovdjuren definierats som en invasiv främmande art i Finland. De övriga arter som nämns ovan ingår i EU:s förteckning över invasiva främmande arter.

Hur hanteringsplanen utarbetas och godkänns

Enligt lagen om främmande arter godkänner jord- och skogsbruksministeriet planerna för utredning och styrning av de bekämpningsåtgärder som avses i EU:s förordning om invasiva främmande arter. Fastän lagen om främmande arter inte direkt kräver det var det nödvändigt att utarbeta motsvarande planer för bekämpning av de invasiva främmande arter som fastställts nationellt, dvs. en plan för hanteringsåtgärder och en analys av oavsiktliga spridningsvägar.

För den första hanteringsplanen gjordes det på uppdrag av ministeriet 2019–2020 en utredning om hur utbredda arterna i EU:s första förteckning över invasiva främmande arter är i Finland och vilken bekämpningsmetod som är mest kostnadseffektiv. År 2018 lät ministeriet också utföra en motsvarande utredning om arterna i EU:s första kompletteringsförteckning över främmande arter, år 2019–2020 om arterna i den nationella förteckningen över främmande arter och år 2020 om arterna i EU:s andra kompletteringsförteckning över främmande arter.

För arterna i EU:s första förteckning över främmande arter gjorde man utredningen och tog fram förslaget till hanteringsplan i det s.k. EU-HAVI-projektet (Utbredning och kontrollåtgärder för EU:s invasiva främmande arter) och för arterna i den första kompletteringsförteckningen gjordes detta i EU-HAVI2-projektet (Utbredning, spridningsvägar och kontrollåtgärder för arterna i EU:s första kompletteringsförteckning över främmande invasiva arter). Ministeriet godkände dessa hanteringsplaner i mars 2018 respektive maj 2019. I genomförandet av EU-HAVI-projektet deltog också Närings-, trafik- och miljöcentralen i Egentliga Finland och i beredningen av de övriga projekten hördes flera intressentgrupper. EU-HAVI2-projektet genomfördes av Naturresursinstitutet och Finlands miljöcentral. När det gäller arterna i den nat-

ionella förteckningen över främmande arter gjorde man utredningen och tog fram det på utredningen baserade förslaget till hanteringsplan i FIN-HAVI-projektet (Kansallisesti haitallisten vieraslajien levinneisyys, leviämisväylät, riskit ja hallintatoimenpiteet FIN-HAVI). Naturresursinstitutet (samordnare) och Finlands miljöcentral ansvarade för genomförandet av projektet. Ministeriet godkände hanteringsplanen i oktober 2020. När det gäller EU:s andra kompletteringsförteckning var det Naturresursinstitutet som gjorde utredningen och tog fram det på utredningen baserade förslaget till hanteringsplan för bekämpning av invasiva främmande arter i det s.k. EU-HAVI-projektet (Spridning, spridningsvägar, risker och prioritering av bekämpningsåtgärder för arterna i EU:s andra kompletteringsförteckning över invasiva främmande arter). Ministeriet godkände denna hanteringsplan i juni 2021. Alla förslag till hanteringsplaner gjordes offentligt tillgängliga i den elektroniska utlåntjänsten Lausuntopalvelut.fi innan de godkändes.

Hanteringsplanens centrala innehåll

Utifrån den risk de invasiva främmande arterna orsakar och utifrån kostnaderna för och nytan med bekämpningsåtgärderna gjordes en bedömning av vilka hanteringsåtgärder det lönar sig att prioritera i Finland och därefter valdes åtgärder. Riskbedömningen baserar sig på de invasiva främmande arternas artegenskaper, de negativa effekter som arterna orsakar, arternas möjligheter att spridas och klara sig i vårt klimat, arternas aktuella spridningsgrad och nuvarande utbredning samt tillgängliga bekämpningsåtgärder.

Främmande arter som befinner sig i olika faser av spridningen kräver olika bekämpningsåtgärder. Det effektivaste är att helt förhindra introduktion eller spridning av arten till ett nytt område. Om arten har stor spridning och om det inte är tekniskt möjligt eller ur ett ekonomiskt perspektiv förnuftigt att bekämpa eller utrota den, kan man för att minimera skadorna försöka innesluta beståndet eller stoppa spridningen av arten till nya områden.

Exempel ur den sammanslagna planen

Växtarter

- **Jätteloka och andra lokor** bör utrotas framför allt mitt i bebyggelse, i rekreationsområden och i naturskyddsområden. Det är mest kostnadseffektivt att börja bekämpningen

med förekomster varifrån lokan lätt sprider sig och med nya förekomster där det inte ännu utvecklats någon fröbank.

- **Vresrosen** ska i mest brådskande ordning utrotas i de områden som är mest värdefulla med tanke på den biologiska mångfalden och i närheten av dessa områden, särskilt i skärgården och vid kusten. Bekämpning görs också i inlandet: Bestånd av vresros ska utrotas och dess spridning förhindras i vägrenar, på gårdsplaner och i trädgårdar.
- Bekämpningen av **jättebalsamin** ska koncentreras till de områden som är mest värdefulla med tanke på naturen: skyddsområden och närheten av dem samt olika stränder, som strandlundar och längs bäckar, åar och älvar. För att förhindra spridningen av jättebalsaminen ska den ägnas särskild uppmärksamhet på platser där den ännu är fåtalig.
- Bekämpningen av **blomsterlupiner** ska koncentreras till naturskyddsområden, områden i närheten av utrotningshotade och nära hotade arter samt värdefulla ängsrenar vid vägar rika på arter.
- **Vattenpesten** ska förhindras att sprida sig till de platser som är mest värdefulla med tanke på naturskyddet och där även avlägsnande prioriteras.
- Det finns ännu så pass få kända förekomster av **gul skunkkalla** i Finland att spridningen av den kan förhindras genom att avlägsna förekomsterna och informera om artens skadlighet.
- Det är särskilt viktigt att förhindra import av invasiva främmande arter som använts som prydnadsväxter och deras spridning till Finlands natur. Ett viktigt verktyg här är att effektivt informera om riskerna med främmande arter.

Djurarter

- Fångsten av **mårdhund** ska koncentreras till de viktigaste fågelvåtmarkerna och till skärgården där den kan orsaka mest skada för fågelbeståndet samt till Lappland för att förhindra att den sprids till grannländerna. Det rekommenderas också att rabiesvaccinationerna fortsätter.

- **Minken** ska fångas effektivare framför allt i skärgården och i våtmarker som är viktiga för fågelbestånden, i häckningsområden för utrotningshotade fåglar och fåglar på tillbakagång och i vattendrag där det förekommer öring.
- Vid bekämpning av **spansk skogssnigel** fästs särskild vikt vid förekomster och spridningsvägar från vilka arten lätt sprider sig till omgivningen. Artens spridning med planter, trädgårdsavfall och jordförflyttningar ska förhindras. Dessutom ska man uppmuntra människor att avlägsna arten när den påträffas på gårdsplaner, i trädgårdar och på allmänna områden samt att ordna gemensam bekämpning.
- **Bisamrättan** har gått tillbaka naturligt under de senaste decennierna i Finland. Det rekommenderas att fångsten av den fortsätter, men för närvarande finns det ingen kännedom om särskilda behov av att inrikta fångsten. Det behövs emellertid ytterligare utredningar om dess nuvarande utbredningsområde.
- Det är förbjudet att utplantera och odla **signalkräftor**, och de får inte flyttas till nya platser i vattendrag eller till andra vattendrag.
- **Kinesisk ullhandskrabba** är endast en sporadisk gäst i Finland, så fiskare och andra som hittar individer av den uppmanas avlägsna dem från vattendraget.
- Av **solabborre** finns det lokalt etablerade populationer i Egentliga Finland. Ansträngningar bör göras för att förhindra dess spridning, och det rekommenderas att den avlägsnas från tjärn där den inplanterats. Dessutom ska information ges om de skador och hot som är förknippade med den och om de förbud som gäller arten. Särskilt fritidsfiskare och akvarister bör informeras.

Allmänna åtgärder

- Det ska fortfarande aktivt informeras om det förbud att importera, odla, föda upp, och släppa ut i naturen som gäller alla invasiva främmande arter. Framför allt bör importen av främmande arter som används som prydnadsväxter, i akvarier och som husdjur samt deras spridning i Finlands natur förhindras genom att effektivt informera om riskerna med främmande arter. Ägare till sällskapsdjur uppmanas att se till att djuret inte förökar sig eller rymmer. När det gäller spridningsvägarna fästs särskild uppmärksamhet vid korrekt hantering och förstörelse av trädgårdsavfall.

Förbud mot odling av främmande växtarter och mot fångst och dödande av främmande djurarter

Förbud mot odling av invasiva främmande växtarter

Odlingsförbud

Det är förbjudet att odla en invasiv främmande växtart (11 § i lagen om främmande arter). I lagen om främmande arter har det inte särskilt fastställts vad som avses med odling av en invasiv främmande art. Det som är typiskt för växter av en främmande art är att de naturligt sprider sig kraftigt i miljön utan sådd eller plantering. En fråga som ofta ställts är om man kan tillämpa förbudet mot odling i situationer där det på en fastighet finns en förekomst som spridit sig dit från omgivningen.

Om det på en fastighet växer en växt av en invasiv främmande art och om fastigheten används eller sköts kontinuerligt av fastighetens ägare eller innehavare, anser jord- och skogsbruksministeriet att det finns grunder för att likställa artens förekomst på fastigheten med odling av arten. Förekomsten av växten skiljer sig då i praktiken inte från förekomster av andra arter på fastigheten. Så bör man anse oberoende av hur växten ursprungligen har spridit sig till fastigheten och oberoende av om det rör sig om aktiv skötsel av växten eller passiv tolerans av den.

Odlade förekomster måste utrotas

Eftersom det är förbjudet att odla en invasiv främmande art, måste fastighetens ägare eller innehavare utrota en förekomst av en invasiv främmande art som odlats. Enligt lagen om främmande arter kan det dock vara tillräckligt att innesluta den effektivt i stället för att utrota den.

Skyldigheten att utrota en växt kan således gälla även förekomster som spritt sig från en grannfastighet eller något annat ställe i omgivningen, även om de inte aktivt odlas. Till exempel bör alla i grannskapet vidta gemensamma bekämpningsåtgärder samtidigt för att arten effektivt ska förhindras att sprida sig på nytt.

Eftersom kommunen äger allmänna områden ska den sörja för att invasiva främmande växtarter inte förökar sig på dess områden. I synnerhet när det gäller förekomster av en invasiv främmande växtart i de områden som kommunen sköter regelbundet, såsom gators grönområden, parker och badstränder, finns det utifrån lagen om främmande arter grunder för att i allmänhet likställa förekomsterna med odling av arten.

Väghållaren ansvarar för skötseln och underhållet av områden som hör till en väg. Till ytan är dessa områden mycket stora, och behovet av underhåll och underhållets innehåll varierar betydligt även på samma vägvägsnitt. Detta ska beaktas när man bedömer om det finns grunder för att en förekomst av en invasiv främmande växtart på ett område som hör till en väg ska likställas med odling.

Övergångstid för förbudet mot odling av vresros

Vresrosen används i stor utsträckning som prydnings- och nyttoväxt på gårdar, i trädgårdar och på allmänna områden. Eftersom det är frågan om en art som har stor spridning och som odlas allmänt, har det varit nödvändigt att ge fastighetsägarna en övergångstid inom vilken förbudet ska iakttas.

Övergångstiden är också nödvändig för att tillsynsmyndigheten, det vill säga NTM-centralen, ska kunna förbereda sig för verkställandet.

Det blir förbjudet att odla vresros den 1 juni 2022. Det är viktigt att observera att förbudet mot försäljning av vresros, i likhet med andra förbud utom förbudet mot odling, trädde i kraft den 1 juni 2019 utan övergångstid.

Fångst och dödande av djur som hör till invasiva främmande arter

Det finns bestämmelser om fångst och dödande av fåglar och däggdjur av invasiva främmande arter i lagen om främmande arter, jaktlagen och djurskyddslagen, och dessutom finns skyldigheter som baserar sig på naturvårdslagen. Även vid fångst och dödande av andra invasiva främmande djurarter ska djurskyddslagstiftningen och naturvårdslagen iakttas.

Enligt djurskyddslagen får ett djur inte åsamkas onödig smärta och plåga. Ett djur ska avlivas så snabbt och smärtfritt som möjligt, och avlivningen får utföras endast av en person som har

tillräckliga kunskaper i den avlivningsmetod och avlivningsteknik som används i fråga om den djurarten samt tillräcklig skicklighet i att vidta åtgärden (3 och 32 § i djurskyddslagen).

På fångst av fåglar och däggdjur som hör till invasiva främmande arter tillämpas vad som föreskrivs om icke fredade djur i jaktlagen och jaktförordningen (16 § i lagen om främmande arter). I både lagen om främmande arter och i jaktlagstiftningen finns bestämmelser om tillåtna fångstredskap och fångstmetoder.

När man fångar eller dödar en individ som hör till en främmande art ska man iaktta den bestämmelse i naturvårdslagen som förbjuder störning av individer som hör till fridlysta djurarter i synnerhet under förökningstiden, på viktiga rastplatser under flyttningen eller på platser som annars är viktiga under deras livscykel. Arterna ska identifieras med säkerhet. Att fånga eller döda individer som hör till en främmande art på ett naturskyddsområde kräver antingen rätt till det enligt områdets fridlysningsbestämmelser eller tillstånd att avvika från fridlysningsbestämmelserna.

En person som tänker fånga eller döda en fågel eller ett däggdjur som hör till en invasiv främmande art måste ha kännedom om bestämmelserna i lagen om främmande arter, jaktlagen, djurskyddslagen och naturvårdslagen. Att inte följa lagens krav är straffbart. Vid behov ska man be om experthjälp av en erfaren jägare, den lokala viltvårdsföreningen eller det lokala jaktsällskapet.

Kontaktuppgifterna till det egna områdets viltvårdsförening kan sökas i [Finlands viltcentrals söktjänst](#).

Information om jaktsällskapets verksamhet finns på [Finlands viltcentrals webbsidor om jakt](#) och fås från [Finlands Jägarförbund](#).

Genomförande av hanteringsplanen och finansiering av åtgärderna

Enligt lagen om främmande arter utövar närings-, trafik- och miljöcentralen (NTM-centralen) tillsyn över efterlevnaden av de förbud och skyldigheter som ingår i EU:s förordning om inva-

siva främmande arter och i den nationella lagen.⁸ Förbuden och skyldigheterna samt de sanktioner som föreskrivs i lagen för att dessa ska iakttas bidrar till bekämpningen av invasiva främmande arter. Förbud och skyldigheter kan tillämpas när man otvetydigt kan identifiera den som har ansvar för spridningen av den invasiva främmande arten. Största delen av bekämpningen av främmande arter gäller dock förekomster vars ursprung och spridningssätt inte är kända, och då finns det inte heller någon som är ansvarig för bekämpningen. I hanteringsplanen behandlas i synnerhet bekämpningen av sådana förekomster av främmande arter.

I lagen om främmande arter finns inga bestämmelser om vem som har till uppgift att genomföra hanteringsplanen. Myndigheterna vidtar åtgärder för att bekämpa främmande arter enligt de befogenheter som anges i en annan lag. NTM-centralen och kommunen ska främja naturvården inom sina områden.⁹ Kommunen ska inom sitt område övervaka och främja miljövården så att det genom skydd, vård och utveckling av naturen och annan miljö blir möjligt att trygga en hälsosam, trivsamt och stimulerande samt naturekonomiskt hållbar livsmiljö för kommunens invånare.¹⁰ Till exempel Trafikledsverket har till uppgift att bland annat svara för statliga väg- och bannätet samt för att samordna de åtgärder som gäller nätet.¹¹ Till Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifter hör bland annat att sköta och använda nätverket av naturskyddsområden samt att sköta övriga land- och vattenområden och annan egendom.¹² Finlands viltcentralers uppgifter och finansieringen av dem förblir oförändrade, även om regleringen av mårddunden och vissa andra viltarter genom ändringen av lagen om främmande arter år 2019 överfördes från jaktlagen till lagen om främmande arter.

EU:s förordning om invasiva främmande arter och den nationella lagstiftningen kräver inte bekämpning av alla förekomster. När man planerar och genomför hanteringsåtgärder ska man beakta de skador de invasiva främmande arterna orsakar, skadornas sannolikhet och kostnaderna för åtgärderna i förhållande till den nytta de medför. Utifrån de utredningar som gjorts för hanteringsplanen kan konstateras att de bekämpningsåtgärder som användes innan EU:s reglering om främmande arter kom, såsom närings-, trafik- och miljöcentralernas och

⁸ Förbudet av import till EU-området övervakas av Tullen. Regionförvaltningsverket i Södra Finland övervakar att de tillstånd verket beviljat för användning av invasiva främmande arter följs.

⁹ [Naturvårdslag \(1096/1996\), 6 §.](#)

¹⁰ [Lag om kommunernas miljövårdsförvaltning \(64/1986\), 3 §.](#)

¹¹ [Lag om Trafikledsverket \(862/2009\), 2 §.](#)

¹² [Lag om Forststyrelsen \(234/2016\), 5 §.](#)

kommunernas arbete med främmande arter, frivilliga åtgärder samt information och rådgivning, uppfyller för sin del kraven i lagstiftningen om främmande arter.

Hanteringsplanen innehåller uppgifter om ansvariga och samarbetspartner för de åtgärder som ska genomföras samt en tidsplan för arbetet. Avsikten är att myndigheterna och andra aktörer ska använda hanteringsplanen i det egna bekämpningsarbetet så att de kan fokusera åtgärderna och de nödvändiga resurserna så effektivt som möjligt.

Naturresursinstitutet samordnar åtgärderna i hanteringsplanen och uppföljningen av dem. Det nationella nätverk som arbetar under Naturresursinstitutets ledning och som består av experter på främmande arter stöder övervakningen av de främmande arterna.

Såsom ovan konstateras hör myndigheternas arbete med att bekämpa främmande arter till deras lagstadgade verksamhet. I enlighet med regeringsprogrammet 2019 beviljades jord- och skogsbruksministeriet ett anslag på 0,8 miljoner euro för 2020 och 0,5 miljoner euro för 2021 för effektivisering av arbetet med att bekämpa främmande arter. För effektivisering av den riksomfattande samordningen av hanteringen av främmande arter överfördes av denna summa ett ytterligare årsverke till närings-, trafik- och miljöcentralens omkostnadsmoment. För effektivisering av kommunikationen om hantering av riskerna förknippade med främmande arter överfördes ytterligare två årsverken till Naturresursinstitutets moment. Riksdagen beslutar årligen om budgeten (för skrivningarna i regeringsprogrammet 2019 fattas beslutet under 2021–2023). För forsknings-, utrednings- och utvecklingsprojekt som förbättrar hanteringen av främmande arter kan fallspecifikt och efter behov sökas projektfinansiering till exempel inom ramen för statsrådets gemensamma utrednings- och forskningsverksamhetsprojekt (SR TEAS) eller EU:s Life+-projekt.

Vägar för oavsiktlig introduktion och spridning

Enligt lagen om främmande arter godkänner jord- och skogsbruksministeriet även handlingsplanerna för de invasiva främmande arternas oavsiktliga spridningsvägar. Med hjälp av dessa planer ska man utreda och styra åtgärder inriktade på att förhindra oavsiktlig spridning av invasiva främmande arter till Finland, till exempel med importvaror och fordon.

På uppdrag av ministeriet genomfördes för planen 2015–2017 en utredning i det så kallade projektet VISAKE (Utveckling av systemet för tidig varning för och uppföljning av främmande

arter och hantering av vägar för oavsiktlig spridning). Projektet genomfördes av Naturhistoriska centralmuseet (samordnare), Finlands miljöcentral och Naturresursinstitutet. Utifrån utredningen analyserades vägar för oavsiktlig introduktion och spridning av EU:s invasiva främmande arter. Det togs också fram ett förslag till plan om prioriterade åtgärder som ska innesluta och förhindra spridningen av invasiva främmande arter via dessa vägar.

Även i anknytning till de så kallade EU-HAVI, EU-HAVI2, FIN-HAVI och EU-HAVI3-projekten analyserades för de invasiva främmande arter som dessa projekt omfattade deras vägar för oavsiktlig introduktion och spridning. Det togs också fram en plan om prioriterade åtgärder som ska begränsa och förhindra spridningen av invasiva främmande arter via dessa vägar.

I den analys som gällde spridningsvägar (EU-HAVI) och som ingick i den första hanteringsplanen användes den av EU-kommissionen godkända klassificeringen European Alien Species Information Network (EASIN). I den analys som ingick i de tre senare planerna (EU-HAVI2, FIN-HAVI och EU-HAVI3) användes klassificeringen i FN:s konvention om biologisk mångfald (Convention on Biological Diversity CBD).

II HANTERINGSPLAN

– Sammanslagen plan

1 Klassificering av åtgärder samt artspecifika åtgärder och inriktning av åtgärder

Utifrån en riskanalys kan de invasiva främmande arterna och artgrupperna indelas i fyra grupper på basis av deras nuvarande utbredning, spridningsrisken och de nödvändiga hanteringsåtgärderna. För varje art i varje grupp presenteras hanteringsåtgärderna i prioritetsordning. För vissa arter i några djurgrupper har man i förteckningen angett artspecifik hantering. Detta gäller arter som man bedömt kräver en mer detaljerad undersökning i Finland.

För alla arter som ingår i förteckningen över invasiva främmande arter (EU:s förteckning eller den nationella förteckningen) gäller att de inte får importeras, födas upp, odlas, säljas eller på annat sätt innehas eller släppas ut i miljön.¹³

Sällskapsdjur som ingår i EU-förteckningen eller den nationella förteckningen får ägaren dock undantagsvis behålla ända tills det dör av naturliga skäl. Ett villkor är att djuret har hållits som sällskapsdjur redan innan arten togs upp i förteckningen. Men ägaren måste se till att djuret inte förökar sig eller rymmer.

1.1 Etablerade arter

Till grupp 1 hör följande arter: **vresros, blomsterlupin, jätteloka, bredloka, tromsöloka, jättebalsamin, parkslide, jätteslide, hybridslide, vattenpest, sandlupin, hampstånds, apelsinbalsamin, gul skunkkalla, mink, mårddhund, spansk skogssnigel, bisamråtta, sandödla, Pelophylax, bergvattensalamander, signalkräfta och solabborre.**

Till denna grupp hör alla arter som har en växande population i Finland.

¹³ Enligt hanteringsplanen får signalkräftor fortfarande fångas, förvaras och transporteras för egen konsumtion eller försäljning. Mårddhund och mink får användas för pälsdjursuppfödning.

För växtarter med stor spridning (till exempel vattenpest, blomsterlupin, vresros och jättebalsamin) rekommenderas som primär åtgärd inneslutning så att de inte sprids till områden där de kan orsaka stora negativa effekter på den biologiska mångfalden. Växtarter som inte har lika stor spridning (hampstånds, apelsinbalsamin och sandlupin) ska man försöka utrota och deras införsel i landet förhindras. Även lokorna ska man i Finland försöka utrota.

När det gäller rovdjuren rekommenderas för minkens och mårhundens del att deras antal begränsas genom fångst, särskilt i områden där de kan orsaka stor skada. Även om bisamrättan veterligen förekommer i hela landet har arten naturligt gått tillbaka under de senaste decennierna. För sandödlan, Pelophylax, bergvattensalamander och spansk skogssnigel rekommenderas avlägsnande och inneslutning.

Prioriterade hanteringsåtgärder för dessa arter:

1.1.1 Växter

1.1.1.1 Vresros

Vresrosen ska i mest brådskande ordning utrotas i områden som är värdefulla med tanke på den biologiska mångfalden och i närheten av dessa områden:

- Växtbestånd i naturskyddsområden i skärgården och vid fastlandsstränder och bestånd i eller i närheten av förekomster av hotade och nära hotade arter och livsmiljöer, dvs. naturtyper (såsom ängar vid havsstränder, sandstränder, dyner, hedar och torrängar).
- I närheten av förekomster av de arter och utrotningshotade livsmiljöer som nämns i habitatdirektivet och som finns i skärgården och vid kusten.
- Förvildade och planterade växtbestånd utanför naturskyddsområdena i skärgården.
- Förvildade och planterade växtbestånd i naturskyddsområden, vid stränder, på åsområden och i närheten av förekomster av utrotningshotade och nära hotade arter.
 - Ansvariga och samarbetspartner: Forststyrelsen, NTM-centralernas ansvarsområde miljö och naturresurser, andra markägare (bl.a. staten, kommuner, privata markägare).
 - Tidsplan: kontinuerlig.

För att stödja ovannämnda åtgärd utarbetas regionala handlingsplaner för bekämpning av vresrosen i skärgården (Finska viken, Skärgårdshavet, Bottenhavet, Kvarken och Bottenviken) utanför naturskyddsområdena.

- Objekt med stora naturvärden identifieras och inventeras, liksom också förekomster av främmande arter som utgör hot mot dem.
- Behövliga tilläggsinventeringar utförs; finansieringsbehovet uppskattas och tillräcklig finansiering säkerställs för arbetet; samordnare och aktörer söks för bekämpningen.
- I planen fastställs vem som svarar för övervakningen av bekämpningsåtgärderna i planen och för eventuella efterföljande åtgärder.
 - Ansvariga och samarbetspartner: Forststyrelsen, NTM-centralernas ansvarsområde miljö och naturresurser, andra markägare (bl.a. staten, kommuner, privata markägare).
 - Tidsplan: kontinuerlig.

Vresrosen utrotas vid vägar, gator och andra bebyggda miljöer enligt följande prioriteringsordning:

1. Objekt som är viktiga med tanke på naturvärdet (utrotningshotade förekomster i närheten, vägar genom skyddsområden, värdefulla livsmiljöer såsom ängar och solexponerade miljöer).
2. Planteringar i närheten av stränder (även i anslutning till vattenvägar: kanaler, färjestränder m.fl.).
 - Ansvariga och samarbetspartner: Trafikledsverket, NTM-centralernas ansvarsområden miljö och naturresurser samt trafik och infrastruktur, kommuner, Kommunförbundet, privata markägare.
 - Tidsplan: kontinuerlig.

För att stödja ovannämnda åtgärd utarbetas regionala handlingsplaner som innehåller en noggrannare utredning av förekomsterna av vresros i väg- och banområden, värdefulla naturobjekt samt åtgärder och kostnader som krävs.

- I planen fastställs vem som svarar för övervakningen av bekämpningsåtgärderna i planen och för eventuella efterföljande åtgärder.
 - Ansvariga och samarbetspartner: Trafikledsverket, NTM-centralernas ansvarsområden miljö och naturresurser samt trafik och infrastruktur, kommuner, Kommunförbundet.
 - Tidsplan: kontinuerlig.

Bestånd av vresros utrotas och deras spridning förhindras vid vägrenar, i parker, på parkeringsplatser och andra allmänna områden samt på gårdsplaner och i trädgårdar där det inte finns några särskilda naturvärden.

- Ansvariga och samarbetspartner: Trafikledsverket, NTM-centralernas ansvarsområde trafik och infrastruktur, kommuner, församlingar, aktörer inom grönsektorn, trädgårdsintresserade, bostadsaktiebolag och andra privata markägare.
- Tidsplan: kontinuerlig.

Alternativ för bekämpning av omfattande planteringar av vresros vid motorvägar och andra vägar med två körbanor tas fram och avlägsnandet av invasiva främmande arter kopplas ihop med andra vägförbättringsarbeten. Bekämpning i vägnätet införs senast i samband med att nya områdesentreprenader konkurrensutsätts.

- Ansvariga och samarbetspartner: Trafikledsverket, NTM-centralernas ansvarsområde trafik och infrastruktur.
- Tidsplan: kontinuerlig.

Bekämpningsmetoder

Som förstahandsalternativ rekommenderas mekaniska bekämpningsmetoder. I fråga om vidsträckta fleråriga förekomster som nästan uteslutande består av arten samt särskilt på avsides belägna och svårtillgängliga objekt, t.ex. i skärgårdsområden, kan man också använda kemiska bekämpningsmetoder, förutsatt att det görs yrkesmässigt och omsorgsfullt. Se uppdaterad information om bekämpningsmetoder i [artkortet för vresros](#) på portalen för främmande arter.

1.1.1.2 Blomsterlupin

Blomsterlupinen ska i mest brådskande ordning utrotas i de områden som är mest värdefulla med tanke på den biologiska mångfalden och i närheten av dessa områden:

- Naturskyddsområden
- Bestånd i samt i närheten av förekomster av utrotningshotade arter och livsmiljöer (bl.a. vårdbiotoper, åsskogar, solexponerade miljöer, lundar).
- Ansvariga och samarbetspartner: Forststyrelsen, NTM-centralernas ansvarsområde trafik och infrastruktur, privata markägare.
- Tidsplan: kontinuerlig.

Blomsterlupinen bekämpas vid vägar, gator och andra bebyggda miljöer enligt följande prioritetsordning:

1. Vägrenar som är värdefulla med tanke på naturvärdet, såsom närheten till förekomster av utrotningshotade eller nära hotade arter, vägar genom skyddsområden, värdefulla livsmiljöer såsom ängar och solexponerade miljöer.
2. Väg- och gatuavsnitt, privata vägar och andra områden dit blomsterlupinen håller på att sprida sig.
 - Ansvariga och samarbetspartner: Trafikledsverket, NTM-centralernas ansvarsområden miljö och naturresurser samt trafik och infrastruktur, kommuner, byaföreningar, markägare.
 - Tidsplan: kontinuerlig.

För att skydda värdefulla naturobjekt skapas en buffertzon på minst 50 meter dit lupinen permanent förhindras sprida sig.

- Ansvariga och samarbetspartner: Trafikledsverket, NTM-centralernas ansvarsområden miljö och naturresurser samt trafik och infrastruktur, kommuner, lokala föreningar, privata markägare.
- Tidsplan: kontinuerlig.

För att stödja ovannämnda åtgärder utarbetas regionala handlingsplaner som innehåller en noggrannare utredning av förekomsterna av blomsterlupin vid vägar i närheten av värdefulla naturobjekt samt av de åtgärder och kostnader som krävs.

Det görs också en kartläggning av de områden där lupinen spritt sig kraftigt men där den inte utgör ett hot mot naturvärden; områden där bekämpningen för närvarande inte är kostnadseffektiv. Dessa hanteras i enlighet med normala slåtterrutiner.

- I planen fastställs vem som svarar för övervakningen av bekämpningsåtgärderna i planen och för eventuella efterföljande åtgärder.
 - Ansvariga och samarbetspartner: Trafikledsverket, NTM-centralernas ansvarsområden miljö och naturresurser samt trafik och infrastruktur, kommuner, församlingarna, lokala föreningar, aktörer inom grönsektorn, trädgårdsintresserade, husbolag och andra privata markägare.
 - Tidsplan: kontinuerlig.

Spridningen av blomsterlupinen i väg- och banmiljöer och andra allmänna områden bromsas upp och dess spridning till lupinfria vägavsnitt förhindras. Bekämpning i vägnätet införs senast i samband med att nya områdesentreprenader konkurrensutsätts.

- Rutiner och metoder för slåtter av vägrenar tas fram och införs för att bromsa upp blomsterlupinens spridning, t.ex. i fråga om slåttertidtabellerna och minimering av övriga spridningsrisker.
- Lupinfria vägavsnitt identifieras och hålls under uppsikt så att man kan bekämpa den i ett så tidigt skede som möjligt.
- Det görs en utredning om möjligheterna att rengöra de maskiner som används vid slåtter av vägrenar innan maskinerna används på lupinfria vägavsnitt.
- En utredning görs om hur växtmassa som slagits kan samlas in i samband med slåtter av vägrenar, t.ex. i situationer där slåttern måste utföras vid en tidpunkt som är ofördelaktig med tanke på blomningen.
- Utbildningen för dem som utför bekämpningsarbete på väg- och bansträckor utökas.
 - Ansvariga och samarbetspartner: Trafikledsverket, NTM-centralernas ansvarsområden miljö och naturresurser samt trafik och infrastruktur, kommuner, aktörer inom grönsektorn, trädgårdsintresserade, privata markägare, entreprenörer.
 - Tidsplan: kontinuerlig.

Nivån på data om vägområdenas värdefulla naturobjekt förbättras så att det blir möjligt att inrikta bekämpningsåtgärderna på rätt områden med tanke på kostnadseffektiviteten.

Forskning och utveckling som rör bekämpningsåtgärder inleds i syfte att utarbeta överskådliga allmänna bekämpningsanvisningar för vägområden.

- Värdefulla naturobjekt i vägmiljön definieras och inventeras och blomsterlupinens förekomst i deras närhet kartläggs.
- För de värdefullaste objekten planeras bekämpningsåtgärder lokalt.
 - Ansvariga och samarbetspartner: Trafikledsverket, NTM-centralernas ansvarsområden miljö och naturresurser samt trafik och infrastruktur, kommuner, Finlands miljöcentral.
 - Tidsplan: kontinuerlig.

Blomsterlupinens spridning till skogar förhindras och bekämpningsåtgärder inleds även i skogsmiljöer.

- Det utvecklas metoder för att identifiera objekt som är väsentliga för blomsterlupinens utbredning och för att bekämpa växten t.ex. på förnyelseytor. Bekämpningen är effektivast när lupinerna ännu är i plantstadiet.
- Skogsarbetsmaskiner körs så att frön inte transporteras från bestånd med främmande arter till avverkningsområden, och effektiva metoder utvecklas för att förhindra artens utbredning.
 - Ansvariga och samarbetspartner: Forststyrelsen, skogsägare, entreprenörer, skogsvårdsföreningar, Finlands skogscentral.
 - Tidsplan: kontinuerlig.

Lupin bekämpas på andra allmänna områden samt på gårdsplaner och i trädgårdar som saknar särskilda naturvärden.

- Ansvars- och samarbetspartner: NTM-centralerna, kommunerna, församlingarna, aktörer inom grönssektorn, trädgårdsintresserade, lokala föreningar, husbolag och andra privata markägare.
- Tidsplan: kontinuerlig.

Bekämpningsmetoder

Som förstahandsalternativ rekommenderas mekaniska bekämpningsmetoder. I fråga om vidsträckta fleråriga förekomster som nästan uteslutande består av arten kan man också använda kemiska bekämpningsmetoder, förutsatt att det görs yrkesmässigt och omsorgsfullt. Se uppdaterad information om bekämpningsmetoder i [artkortet för blomsterlupin](#) på portalen för främmande arter.

1.1.1.3 Lokor (bredloka, tromsöloka och jätteloka)

Lokorna utrotas i Finland inom 20 år med beaktande av prioritetsordningen för de förekomster som ska avlägsnas (nedan).

1. förekomster mitt i bosättning och i rekreationsområden
1. nya förekomster
3. förekomster varifrån lokan sprider sig lätt till omgivningen
4. förekomster som hotar utrotningshotade arter och livsmiljöer
5. förekomster i naturskyddsområden eller landskapsvårdsområden
6. förekomster i värdefulla kulturmiljöer och biotoper
7. förekomster som finns längre bort från människors bosättningar och trafikleder

8. förekomster vars spridning inte är sannolik på grund av att det finns något som hindrar spridningen

- Ansvariga och samarbetspartner: NTM-centralerna, kommunerna, Trafikledsverket, Senatfastigheter, Forststyrelsen, markägare, intresse- och medborgarorganisationer.
- Tidsplan: lokorna är utrotade i Finland senast 2038.

För varje enskild förekomst planeras den effektivaste användningen av kemiska, mekaniska och fysikaliska bekämpningsmetoder. Det genomförs en utredning om bekämpningsämnen och bekämpningsmetoder som kan ersätta glyfosat. För att underlätta bekämpningsarbetet utarbetas instruktioner om de ovannämnda metoderna.¹⁴

- Ansvariga och samarbetspartner: Naturresursinstitutet, NTM-centralerna, kommunerna, Trafikledsverket, Säkerhets- och kemikalieverket Tukes, Forststyrelsen, Senatfastigheter, markägare, intresse- och medborgarorganisationer, företag, forskningsinstitutioner, högskolor.
- Tidsplan: 2018.

Avfall och jord som innehåller lokor förstörs på lämpligt sätt, behandlingen av avfall bestående av främmande växter och jordmaterial utvecklas, antalet mottagningsplatser ökas och information ges aktivt om mottagningsplatserna.

- Ansvariga och samarbetspartner: NTM-centralerna, kommunerna, Trafikledsverket, Senatfastigheter, Forststyrelsen, avfallshanteringsanläggningar, markägare, Grönmiljöförbundet rf och andra organisationer och rådgivningsorganisationer inom skogsbruk och trädgårdsodling, företag.
- Tidsplan: kontinuerlig.

Uppföljningen fortsätter flera år efter att en förekomst verkar ha försvunnit.

- Ansvariga och samarbetspartner: NTM-centralerna, kommunerna, Trafikledsverket, Senatfastigheter, Forststyrelsen, markägare, intresse- och rådgivningsorganisationer inom jordbruk, skogsbruk och trädgårdsodling, andra intresse- och medborgarorganisationer, företag.
- Tidsplan: uppföljningen inleds när en förekomst har avlägsnats.

¹⁴ Som exempel på fysikalisk bekämpning kan nämnas användning av hett vatten och behandling med ogräsbrännare.

1.1.1.4 Jättebalsamin

I bekämpningen prioriteras skyddsområden och deras näromgivning.

- Bekämpningen koncentreras till södra Finland, där det finns flest förekomster, till områden som är mest värdefulla med tanke på naturen, det vill säga skyddsområden och närheten av dem samt stränder, som strandlundar och långa bäckar, åar och älvar.
- Bekämpningen i närheten av bosättning aktiveras, i synnerhet i tätorter som har flest förekomster.
- För att förhindra och bromsa spridningen ägnas jättebalsaminen uppmärksamhet även där den ännu är fåtalig, såsom i Lappland och Kajanaland.
 - Ansvariga och samarbetspartner: NTM-centralerna, kommunerna, Forststyrelsen.
 - Tidsplan: kontinuerlig.

Bekämpningen utförs kostnadseffektivt.

- Förekomster avlägsnas genom att rycka upp plantorna: bekämpningen utförs flera gånger under sommaren, för att inte en enda individ ska producera frön; därefter uppföljning och eftervård under några år.
- Bekämpningen inleds vid stränder som ligger vid övre lopp av strömmande vatten och dess första bestånd. Först kartläggs också fåror och sidofåror i övre lopp av vattendrag.
- Områdeshelheter som bildats av flera förekomster behandlas samtidigt (t.ex. byar, bostadsområden, älvdalar, öar).
- Kostnadseffektiva bekämpningsåtgärder samt prioriterade bekämpningsobjekt och bekämpningsområden i väg- och järnvägsområden utreds.
 - Ansvariga och samarbetspartner: kommunerna, NTM-centralerna, Forststyrelsen, Trafikledsverket, intresse- och medborgarorganisationer.
 - Tidsplan: kontinuerlig.

1.1.1.5 Parkslide, jätteslide, hybridslide

Bestånd av stora slideväxtarter som spridits i naturen utrotas enligt följande prioriterordning:

1. I naturskyddsområden och deras omedelbara närhet.
2. Områden i närheten av platser där utrotningshotade arter observerats eller i närheten av naturobjekt som annars är värdefulla.
3. Andra områden i naturen.

- Ansvariga och samarbetspartner: Forststyrelsen, markägare.
- Tidsplan: kontinuerlig.

Förekomster av stora slideväxtarter vid bebyggelse och vägar utrotas.

- Alla förekomster som har uppkommit oavsiktligt p.g.a. transport av jordstamsdelar med jord avlägsnas.
- Bestånd av slideväxter slås på vägrenar och avlägsnas i samband med vägförbättringsprojekt.
- Bestånd av slideväxter avlägsnas från gårdsplaner, trädgårdar och parker samt i deras omedelbara närhet.
 - Ansvariga och samarbetspartner: kommuner, privata markägare, bostadsaktiebolag, aktörer inom grönsektorn, trädgårdsintresserade, Trafikledsverket, NTM-centralernas ansvarsområden miljö och naturresurser samt trafik och infrastruktur.
 - Tidsplan: kontinuerlig.

Bekämpningsmetoder

Som förstahandsalternativ rekommenderas mekaniska bekämpningsmetoder. I fråga om vidsträckta fleråriga förekomster som nästan uteslutande består av en enda art kan man också använda kemiska bekämpningsmetoder, förutsatt att det görs yrkesmässigt och omsorgsfullt. Se uppdaterad information om bekämpningsmetoder i artkorten på portalen om invasiva främmande arter:

- [parkslide](#)
- [jätteslide](#)
- [hybridslide](#)

1.1.1.6 Vattenpest

Artens spridning förhindras.

- Information sprids om vikten av att noggrant rengöra båtar, fångstredskap och andra fiskeredskap i samband med begränsning av spridningen.
- Den förhindras sprida sig i områden där den påträffas sällan och utanför det nuvarande utbredningsområdet.
- Förflyttning av farkoster till mindre vattendrag som är värdefulla ur naturskyddssynpunkt (t.ex. kalktjärnar) förbjuds i noga genomtänkta fall. Bland annat kommuner och

NTM-centraler kan ansöka om begränsning av sjötrafik i enlighet med [miljöförvaltnings anvisningar](#).

- Ansvariga och samarbetspartner: NTM-centralerna, Finlands miljöcentral, Forststyrelsen, Traficom, kommunerna, yrkes- och fritidsfiskare, ägare av vattenområden.
- Tidsplan: kontinuerlig.

Nuläget kartläggs.

- Nuläget i fråga om vattenpesten kartläggs, i synnerhet i skyddsområden och utrotningshotade livsmiljöer, i syfte att prioritera områden där båttrafik ska förbjudas och där vattenpesten ska avlägsnas.
- Instruktioner ges och det görs tekniskt möjligt att uppskatta vattenpestens utbredning med en enhetlig metod på portalen om invasiva främmande arter.
 - Ansvariga och samarbetspartner: NTM-centralerna, Forststyrelsen, Finlands miljöcentral, Naturhistoriska centralmuseet Luomus.
 - Tidsplan: 2020–2030.

Borttagningsmetoder utvecklas.

- Borttagningsmetoder och deras effekter i olika typer av sjöar undersöks och information ges om resultaten och erhållna erfarenheter.
 - Ansvariga och samarbetspartner: Finlands miljöcentral, Naturresursinstitutet, ProAgria.
 - Tidsplan: 2020–2030.

Borttagningsåtgärderna koncentreras till de ur naturskyddssynvinkel värdefullaste objekten. Arten avlägsnas enligt följande prioritetsordning:

1. Skyddsområden där borttagning är nödvändig för att skydda värdefulla arter och livsmiljöer; riskerna förknippade med borttagningen bör dock övervägas noga och minimeras vid val av borttagningsmetod.
2. Utrotningshotade livsmiljöer, t.ex.
 - a. Näringsrika sjöar
 - b. Näringsrika tjärnar
 - c. Kalkrika sjöar i norra Finland
 - d. Kalkrika tjärnar i södra och norra Finland

3. Områden där vattenpesten orsakar en betydande olägenhet för rekreationsanvändningen och där det ofta bildas massbestånd eller ingen tillbakagång kan skönjas.
 4. Rekreationsområden som kan fungera som eventuella vägar för spridning av vattenpesten till områden som är värdefulla ur naturskyddssynvinkel.
 - a. Fiskeställen (betesfiske, fiske med nät, notdragning)
 - b. Badstränder
 - c. Prioriteringen av båthamnsobjekt kan göras t.ex. utifrån befolkningstäthet.
- Ansvariga och samarbetspartner: NTM-centralerna, Finlands miljöcentral, kommunerna.
 - Tidsplan: kontinuerlig.

Bekämpningen utförs kostnadseffektivt.

- För att begränsa spridningen avlägsnas vattenpest först från källvattendragen, därefter från vattendragens nedre delar.
- Målsättningen är att den avlägsnade växtmassan ska kunna användas för nyttoändamål så att borttagningens lönsamhet ökar.
 - Ansvariga och samarbetspartner: NTM-centralerna, ägare av vattenområden, företag som restaurerar vattendrag.
 - Tidsplan: kontinuerlig.

Bekämpningsmetoder

Se uppdaterad information om bekämpningsmetoder i [artkortet för vattenpest](#) på portalen om invasiva främmande arter.

1.1.1.7 Sandlupin, hampstånds och apelsinbalsamin

Förekomster av arterna utrotas.

- Ansvariga och samarbetspartner: NTM-centralerna, kommunerna, aktörer inom grönsektorn, trädgårdsentusiaster, markägare.
- Tidsplan: kontinuerlig

Spridningen av sandlupin i landet förhindras med hjälp av information.

- Ansvariga och samarbetspartner: jord- och skogsbruksministeriet, miljöministeriet, Naturresursinstitutet, Finlands miljöcentral, NTM-centralerna, Tullen, Livsmedelsverket, trädgårdshandeln, aktörer inom grönsektorn, intresse- och medborgarorganisationer.

- Tidsplan: kontinuerlig.

Trädgårdsentusiaster informeras om förbudet att importera arterna.

- Ansvariga och samarbetspartner: jord- och skogsbruksministeriet, miljöministeriet, Naturresursinstitutet, Finlands miljöcentral, NTM-centralerna, Tullen, Livsmedelsverket, trädgårdshandeln, aktörer inom grönsektorn, intresse- och medborgarorganisationer.
- Tidsplan: kontinuerlig.

Bekämpningsmetoder

Som förstahandsalternativ rekommenderas mekaniska bekämpningsmetoder. I fråga om vidsträckta fleråriga förekomster som nästan uteslutande består av en enda art kan man också använda kemiska bekämpningsmetoder, förutsatt att det görs yrkesmässigt och omsorgsfullt. Se uppdaterad information om bekämpningsmetoder i artkorten på portalen för främmande arter:

- [sandlupin](#)
- [hampstånds](#)
- [apelsinbalsamin](#)

1.1.1.8 Gul skunkkalla

Förekomsterna avlägsnas och vid behov upprättas en förekomstspecifik bekämpningsplan.

- Ansvariga och samarbetspartner: NTM-centralerna, kommunerna, Forststyrelsen, markägare.
- Tidsplan: kontinuerlig.

Uppföljningen av de avlägsnade förekomsterna fortsätter efter avlägsnandet, tre år för små förekomster och tio år för stora förekomster.

- Ansvariga och samarbetspartner: NTM-centralerna, kommunerna, Forststyrelsen, markägare, intresse- och rådgivningsorganisationer inom jordbruk, skogsbruk och trädgårdsodling.
- Tidsplan: 3–10 år efter avlägsnandet.

Information om artens skadlighet ges fortsättningsvis.

- Ansvariga och samarbetspartner: NTM-centralerna, kommunerna, forskningsinstitutioner, högskolor, Grönmiljöförbundet rf, andra organisationer.
- Tidsplan: kontinuerlig.

1.1.2 Djur

1.1.2.1 Mink

Minken ska jagas effektivare framför allt i skärgården och i våtmarker som är viktiga för fågelbestånden samt i häckningsområden för utrotningshotade och missgynnade fåglar (även fågelvilt). Minken ska jagas också i vattendrag där det förekommer öring.

- Ansvariga och samarbetspartner: Finlands viltcentral, Forststyrelsen, NTM-centralerna, kommuner, jägare, intresse- och medborgarorganisationer.
- Tidsplan: kontinuerlig.

Jakten på mink effektiviseras särskilt på vårvintern och våren, så att minkbeståndet är så litet som möjligt när fåglarna häckar.

- Ansvariga och samarbetspartner: Finlands viltcentral, Forststyrelsen, NTM-centralerna, jägare, intresse- och medborgarorganisationer.
- Tidsplan: kontinuerlig.

Mer information ges för att säkerställa att fångsten av mink är effektiv och utförs på rätt sätt; gäller även andra områden än de primära fångstområdena. Spridningen av information ökas också särskilt till dem som har sommarstugor i skärgården och i närheten av andra fågelvatten.

- Ansvariga och samarbetspartner: jord- och skogsbruksministeriet, Naturresursinstitutet, Finlands viltcentral, Livsmedelsverket, NTM-centralerna, Finlands miljöcentral, Finlands Jägarförbund, jaktföreningar, kommuner, intresse- och medborgarorganisationer.
- Tidsplan: kontinuerlig.

För skydd av pälsdjuren ska det utfärdas en förordning i vilken ingår ingärdningsskyldighet för att förhindra att mink rymmer.

- Ansvariga och samarbetspartner: jord- och skogsbruksministeriet.
- Tidsplan: 2022.

1.1.2.2 Mårdhund

Fångsten av mårdhund effektiviseras i första hand vid våtmarker som är viktiga för fågelbestånden¹⁵, i skärgården, i häckningsområden och på häckningsplatser för hotade fågelarter som är viktiga med tanke på skyddet av arterna, i häckningsmiljöer för viltfåglar som är på tillbakagång och i Lappland.

- Ansvariga och samarbetspartner: Finlands viltcentral, Forststyrelsen, NTM-centralerna, kommunerna, jägare, intresse- och medborgarorganisationer.
- Tidsplan: kontinuerlig.

Jakten på mårdhund effektiviseras särskilt på vårvintern och våren, så att mårdhundsbeståndet är så litet som möjligt under fåglarnas häckningstid.

- Ansvariga och samarbetspartner: Finlands viltcentral, Forststyrelsen, NTM-centralerna, jägare, intresse- och medborgarorganisationer.
- Tidsplan: kontinuerlig.

I samarbete med Sverige och Norge görs insatser för att förhindra mårdhundens spridning till Sverige och Norge.

- Det görs möjligt att föra judasmårdhundar¹⁶ till Sverige om mottagaren i fråga så önskar.
 - Ansvariga och samarbetspartner: Finlands viltcentral, Forststyrelsen, jägare, intresse- och medborgarorganisationer.
 - Tidsplan: kontinuerlig.

Mer information ges för att säkerställa att jakten på mårdhund är effektiv och utförs på rätt sätt.

- Ansvariga och samarbetspartner: jord- och skogsbruksministeriet, Naturresursinstitutet, Finlands viltcentral, Livsmedelsverket, Forststyrelsen, NTM-centralerna, Finlands miljöcentral, jaktföreningar, kommuner, intresse- och medborgarorganisationer.
- Tidsplan: kontinuerlig.

¹⁵Bland annat de till Naturanätverket hörande specifika skyddsområdena för fåglar (SPA-områdena) och till exempel de områden som ingår i programmet för skydd av fågelrika insjöar och havsvikar.

¹⁶ I Sverige har man framgångsrikt prövat metoden med "[judasdjur](#)". I områden med glesa mårdhundspopulationer förses enstaka mårdhundar med GPS-sändare, och dessa individer kan fungera som "förrädare" när man söker nya mårdhundar.

Rabiesvaccinationerna fortsätter vid Finlands sydöstra gräns.

- Ansvariga och samarbetspartner: Livsmedelsverket, Finlands viltcentral, jägare.
- Tidsplan: kontinuerlig (en gång per år).

1.1.2.3 Spansk skogssnigel

Individer som påträffas avlägsnas. Särskild uppmärksamhet ägnas förekomster och situationer (plantskolor, obrukade områden, trädgårdsavfall, jordförflyttning) från vilka arten lätt sprider sig till omgivningen.

- Ansvariga och samarbetspartner: kommuner, NTM-centralerna, markägare, intresse- och medborgarorganisationer, allmänheten.
- Tidsplan: kontinuerlig.

Med hjälp av information förhindras att arten sprider sig och bestånden blir större.

- Ansvariga och samarbetspartner: jord- och skogsbruksministeriet, miljöministeriet, Naturresursinstitutet, Finlands miljöcentral, Naturhistoriska centralmuseet Luomus, NTM-centralerna, Livsmedelsverket, aktörer inom grönsektorn, intresse- och medborgarorganisationer.
- Tidsplan: kontinuerlig.

Lokala bekämpningstaktion ordnas och människor uppmuntras att avlägsna arten på allmänna områden.

- Ansvariga och samarbetspartner: kommuner, NTM-centralerna, markägare, intresse- och medborgarorganisationer.
- Tidsplan: kontinuerlig.

Bekämpningsmetoder

Se uppdaterad information om bekämpningsmetoder i [artkortet för spansk skogssnigel](#) på portalen om invasiva främmande arter.

Det bör observeras att en yrkesmässig aktör är förpliktad att förhindra spridningen av spansk skogssnigel till områden utanför det område som aktören innehar, till exempel med mull, jordmaterial eller växter (lagen om främmande arter: 5 § Aktörers omsorgsplikt).

1.1.2.4 Bisamråtta

Arbetet med att kartlägga beståndets utbredning fortsätter med hjälp av bland annat särskilda utlysningar och andra åtgärder som effektiviserar observationsverksamheten, till exempel genom att aktivera den verksamhet som involverar allmänheten i observationsarbetet. Lämpliga uppföljningsmetoder utvecklas.

- Ansvariga och samarbetspartner: Naturresursinstitutet, Finlands viltcentral, Luomus, universitet.
- Tidsplan: kontinuerlig.

Fångsten av arten fortsätter. Vid behov vidtas åtgärder om beståndet blir större.

- Ansvariga och samarbetspartner: Finlands viltcentral, Forststyrelsen, jägare, intresse- och medborgarorganisationer.
- Tidsplan: kontinuerlig.

1.1.2.5 Sandödlä, *Pelophylax*, bergvattensalamander

Arternas förekomst i Finland ska utredas. Hanteringsmetoder som är ändamålsenliga utreds och genomförs.

- Ansvariga och samarbetspartner: NTM-centralerna, Finlands miljöcentral, Naturresursinstitutet, Naturhistoriska centralmuseet Luomus.
- Tidsplan: kontinuerlig.

Information ges om importförbudet, uppfödningförbudet och förbudet att släppa ut främmande arter i miljön. Ägare till sällskapsdjur uppmanas att se till att djuret inte förökar sig eller rymmer.

- Ansvariga och samarbetspartner: jord- och skogsbruksministeriet, miljöministeriet, Naturresursinstitutet, Finlands miljöcentral, NTM-centralerna, hobbyföreningar.
- Tidsplan: kontinuerlig.

1.1.2.6 Signalkräfta

Efterlevnaden av förbuden övervakas:

- Det är förbjudet att plantera ut och odla signalkräftor.
- Det är förbjudet att importera **levande** signalkräftor.
 - Man får dock importera levande signalkräftor till Finland från en annan medlemsstat i EU för att förädla dem till mat förutsatt att man effektivt förhindrar de importerade

individerna från att föröka sig eller komma ut i miljön. Dessa villkor uppfylls då man vid hantering av levande signalkräftor följer de krav på verksamheten som ingår i kapitel 4.2 i Livsmedelssäkerhetsverkets anvisning 16030/1 "Tillsynen över hantering och försäljning av kräftor avsedda att användas som livsmedel". Närmare uppgifter om innehållet i dessa krav kan fås genom att mejla ensisaapumisvalvonta@evira.fi.

- I de vatten där signalkräftor påträffas får de inte flyttas från fångstområdet.
- Det är förbjudet att sumpas signalkräftor i en annan del av vattendraget än där de har fångats.
 - Ansvariga och samarbetspartner: NTM-centralerna, kommunerna, polisen, Tullen, Forststyrelsen, fiskeriområden, ägare av vattenområden, kräftfiskare
 - Tidsplan: kontinuerlig

Informationen om förbudet att plantera ut, sprida, odla och sumpas signalkräftor samt om orsakerna till det effektiviseras.

- Ansvars- och samarbetspartner: jord- och skogsbruksministeriet, NTM-centralerna, Naturrekursinstitutet, ägare av vattenområden, Finlands Fritidsfiskares Centralorganisation rf, andra organisationer.
- Tidsplan: kontinuerlig.

Arbetet för att åstadkomma en ansvarsfull fångst och användning av samt handel med signalkräftor effektiviseras.

- Ansvariga och samarbetspartner: NTM-centralerna, fiskeriområden, ägare av vattenområden, handeln, kräftfiskare, organisationer.
- Tidsplan: kontinuerlig.

I samarbete med vattenområdets ägare vidtas följande åtgärder på flodkräftornas skydds- och skötselområden:

- Nya förekomster av signalkräftor avlägsnas så snabbt som möjligt innan de hinner sprida sig till ett större område.
- Planmässigt och effektivt förhindras att beståndet av signalkräftor växer och sprider sig.
 - Ansvariga och samarbetspartner: NTM-centralerna, kommunerna, Forststyrelsen, fiskeriområden, ägare av vattenområden, organisationer.
 - Tidsplan: kontinuerlig.

I de nya användnings- och skötselplanerna för fiskeriområdena inkluderas en plan för att hantera och förhindra signalkräftornas spridning.

- Ansvariga och samarbetspartner: NTM-centralerna, fiskeriområden.
- Tidsplan: fr.o.m. 2019 efter att arbetet med användnings- och skötselplanerna påbörjats.

Det utreds vilka möjligheter och metoder det finns för att utrota signalkräftan i vattendragen.

- Ansvariga och samarbetspartner: NTM-centralerna, kommunerna, Forststyrelsen, fiskeriområden, ägare av vattenområden, forskningsinstitutioner, högskolor, organisationer.
- Tidsplan: 2018–2022.

En utredning utförs om metoder för ändamålsenlig reglering av bestånden av signalkräfter och om vilka faktorer som påverkar beståndets utveckling.

- Ansvariga och samarbetspartner: Naturresursinstitutet, ägare av vattenområden, organisationer.
- Tidsplan: 2018–2022.

Uppföljning utförs av signalkräftans utbredning på det sätt som EU:s förordning om invasiva främmande arter och strategin för främmande arter förutsätter.

- Ansvariga och samarbetspartner: NTM-centralerna, Naturresursinstitutet, fiskeriområden, ägare av vattenområden.
- Tidsplan: kontinuerlig datainsamling, lägesöversikt med 3 års mellanrum.

För att den intensiva fångsten av signalkräfter ska bli lönsammare ska det utredas och främjas en effektivare nyttoanvändning, förädling och produktifiering av signalkräftfångsten.

- Ansvariga och samarbetspartner: NTM-centralerna, fiskeriområden, ägare av vattenområden, forskningsinstitutioner, högskolor, förädlingsföretag.
- Tidsplan: kontinuerlig.

Möjligheterna att minska transporterna av levande signalkräfter ska utredas och främjas, och metoder för kräftfångst, förvaringstekniker, uppsamling och logistik ska utvecklas.

- Ansvariga och samarbetspartner: jord- och skogsbruksministeriet, NTM-centralerna, forskningsinstitutioner, högskolor, företag.
- Tidsplan: 2018–2020.

Möjligheterna till kräftfångst ska ökas, en kontrollerad tillgång på kräftfisketillstånd ska främjas och kommersiell kräftfångst möjliggöras.

- Ansvariga och samarbetspartner: NTM-centralerna, fiskeriområden, ägare av vattenområden, organisationer.
- Tidsplan: kontinuerlig.

1.1.2.7 Solabborre

Av solabborre finns det lokalt etablerade populationer i Egentliga Finland, där den släppts ut i tjärn i åtminstone nio kommuner.

De prioriterade åtgärderna för solabborre är följande:

De förekomster av solabborre man känner till utrotas på där det är möjligt.

- Tjärnspecifika förvaltningsåtgärder och möjligheterna att genomföra dem planeras.
- Solabborre och andra invasiva främmande arter utrotas i enlighet med den tjärnspecifika planen och vid val av metod ser man till att inga andra arter skadas.
- I bekämpningsarbetet säkerställs samarbetet med ägarna till vattenområdena.
 - Ansvariga och samarbetspartner: NTM-centralerna, Naturresursinstitutet, Finlands miljöcentral, kommuner i Egentliga Finland, föreningar och organisationer verksamma inom fritidsfiske och vattenskydd, naturskyddsorganisationer, fiskeriområden, ägarna till vattenområdena.
 - Tidsplan: tills vidare kontinuerlig.

Det ska säkerställas att bestånd av solabborre som inte kan utrotas inte orsakar skada.

- Tjärn med solabborre och populationer av solabborre övervakas och en plan för att begränsa beståndet görs innan negativa effekter uppkommer.
- I syfte att minimera skadorna hålls mängden fiskar i solabborrens bestånd tillräckligt liten, bland annat genom fångst.
- I bekämpningsarbetet säkerställs samarbetet med ägarna till vattenområdena.
 - Ansvariga och samarbetspartner: NTM-centralerna, Naturresursinstitutet, Finlands miljöcentral, kommuner i Egentliga Finland, föreningar och organisationer verksamma inom fritidsfiske och vattenskydd, naturskyddsorganisationer, fiskeriområden, ägarna till vattenområdena.
 - Tidsplan: tills vidare kontinuerlig.

Det ska informeras om alla förbud som gäller arten, särskilt om förbudet att släppa ut den i miljön. Information ges om hot och negativa effekter relaterade till solabborren, så att spridningen av solabborren upphör.

- Ansvars- och samarbetspartner: jord- och skogsbruksministeriet, miljöministeriet, NTM-centralerna, fiskeriområden, kommuner i Egentliga Finland, Naturresursinstitutet, Finlands miljöcentral, läroinrättningar inom fiskerihushållning, Finlands Fritidsfiskares Centralorganisation rf, Centralförbundet för Fiskerihushållning rf, samt andra organisationer, såsom föreningar och organisationer verksamma inom fritidsfiske och vattenskydd, naturskyddsorganisationer, samt representanter för media.
- Tidsplan: tills vidare kontinuerlig.

1.2 Arter av sällskapsdjur och akvariefiskar som påträffats i Finland

Arter som hör till grupp 1.2: **kabombor, vattenhyacint, jordekorrar, tvättbjörn, den till rovdjuren hörande hundvargen, rödörad vattensköldpadda, röd sumpkräfta, marmorkräfta, taggkindskräfta, gulvårtskräfta, bandslättning, amursömnfisk och vattenflockel.**

Till denna grupp hör kakombor, vattenhyacint och rödörad vattensköldpadda, som inte klarar sig i Finlands natur, och röd sumpkräfta, marmorkräfta, taggkindskräfta, gulvårtskräfta, bandslättning och amursömnfisk, som förmodligen klarar sig i Finlands natur samt följande däggdjur: sibirisk jordekorre och andra jordekorrar samt tvättbjörn och hundvarg. Djurarter som hör till denna grupp har hållits/hålls sporadiskt som sällskapsdjur i Finland. Av arterna rödörad vattensköldpadda, sibirisk jordekorre och hundvargar har man ibland påträffat enstaka rymlingar i Finlands natur. Människan har en central roll i spridningen av arterna till Finland. Endast amursömnfisken kan sprida sig naturligt, men människan kan också gynna spridningen av den. De prioriterade åtgärderna för arterna i denna grupp är information om importförbudet, uppfödningförbudet och förbudet mot att släppa ut dem i miljön. Individer av dessa arter som påträffats i miljön utrotas efter att deras art identifierats.

Information ges om importförbudet, uppfödningförbudet och förbudet att släppa ut dem i miljön och om lämplig utrotning av akvarieväxter. Ägare till sällskapsdjur uppmanas att se till att djuret inte förökar sig eller rymmer.

- Ansvariga och samarbetspartner: jord- och skogsbruksministeriet, miljöministeriet, Naturresursinstitutet, Finlands miljöcentral, NTM-centralerna, Livsmedelsverket, Fin-

lands viltcentral, Grönmiljöförbundet rf, Taimistoviljelijät - Plantskoleodlarna r.y., veterinärer, Finlands Fritidsfiskares Centralorganisation rf, andra organisationer, akvarie-, sällskapsdjurs- och fiskeredskapsbutiker, personer som har akvarier, sällskapsdjur och fiske som hobby.

- Tidsplan: kontinuerlig.

En utredning om djurets ursprung och grunden för innehavet av djuret begärs av ägaren, om det på grund av förhållandena eller annan information som myndigheterna fått finns grundad anledning att misstänka att det undantag som gäller sällskapsdjur inte kan tillämpas.

- Ansvariga och samarbetspartner: NTM-centralerna, polisen, Tullen, länsveterinärerna, de kommunala veterinärerna.
- Tidsplan: kontinuerlig.

Förekomster av vilda korsningar mellan varg och hund i naturen övervakas i anslutning till DNA-övervakningen av vargstammen.

- Ansvariga och samarbetspartner: jord- och skogsbruksministeriet, Naturresursinstitutet, Finlands viltcentral.
- Tidsplan: kontinuerlig.

Individer av förrymda husdjur och förekomster av akvarieväxter avlägsnas från naturen.

- Ansvariga och samarbetspartner: NTM-centralerna, kommunerna, Naturresursinstitutet, Finlands miljöcentral, Finlands viltcentral, viltvårdsföreningar, markägare.
- Tidsplan: kontinuerlig.

1.3 Arter som sporadiskt påträffats eller som eventuellt kan klara sig i Finland

Arter som hör till grupp 1.3: **fjäderborstgräs, sidenört, smal vattenpest, afrikansk vattenpest, storslinga, flytspikblad, japansk humle, gudaträd, östlig gråekorre, javanesisk mungo, oxgroda, gulbukig klockgroda, kinesisk ullhandskrabba, amerikansk kopparand, nilgås, till de invasiva främmande arterna hörande falkfåglar och fjällgåshybrider.**¹⁷

¹⁷ Efter att den ursprungliga hanteringsplanen godkänts har smal vattenpest påträffats på några platser i Finland (se [meddelande; på finska](#)), och målet är att den ska utrotas där. Målen kommer att uppdateras efter bekämpningen, när det blir möjligt att bedöma om den lyckats.

Risken för att arterna i denna grupp ska sprida sig till Finland varierar mellan arterna. Östlig gråekorre och javanesisk mungo skulle kunna klara sig i Finlands klimat, men de har ingen sannolik spridningsväg till Finland. Flytspikblad, afrikansk vattenpest, storslinga, oxgroda, amerikansk kopparand och kinesisk ullhandskrabba kan däremot inte klara sig i Finlands klimat. Amerikanska kopparand och kinesisk ullhandskrabba kan sprida sig också naturligt till Finland. Båda arterna har påträffats som sporadiska besökare i Finland, kinesiska ullhandskrabban årligen. Spridningstrycket för kopparanden har minskat tack vare effektiv utrotning utanför Finland. Kinesiska ullhandskrabban kommer inte bara naturligt utan också med fartyg. När övergångstiden för barlastvattenkonventionen går ut 2024 förväntas att spridningen av arter med fartyg kommer att minska. Både fjäderborstgräs och sidenört har använts som prydnadsväxter i Finland. Fjäderborstgräs kan inte övervintra i Finlands klimatförhållanden, vilket däremot sidenört kan. Gudaträd och japansk humle har sporadiskt använts som trädgårdsväxter i Finland. Smal vattenpest¹⁸ har en etablerad population med stor spridning i Sverige, varför risken för att den sprider sig till Finland, som har liknande klimatförhållanden, är stor.

Gulbukig klockgroda har påträffats sporadiskt i Finlands natur, men nuläget i fråga om arten är inte känt. Läget i fråga om grodan och dess förekomst i Finland bör utredas. Spridningen av förekomster som eventuellt påträffas bör förhindras, och man bör försöka utrota individerna medan förekomsterna ännu är lokala.

Nilgåsens närmaste etablerade population finns sannolikt i Danmark. I Sverige har enstaka observationer gjorts, och enligt dessa finns dess huvudsakliga utbredningsområde på sydkusten, men den har också påträffats norr om Stockholm. I Finland har nilgåsen påträffats två gånger (1968 och 1977), och det är möjligt att enstaka fåglar flyger till Finland även i framtiden. Individer av arten som påträffas ska elimineras, så att arten inte etablerar sig här.

Vissa för Finlands natur främmande arter av falkfåglar föds upp för jakt i Ryssland, Mellaneuropa och Storbritannien. År 2018 tilläts användning av jaktfalkar även i Danmark, vilket i framtiden kan öka antalet uppfödda jaktfalkar som förirrar sig in i Finland. Det är en utmaning att skilja mellan sådana i hägn uppfödda jakt- och pilgrimsfalkar och korsningar av vilda falkfåglar som förirrar sig från farmpopulationer och vilda individer som häckar i norra Finland. Om man

¹⁸ Se [meddelande \(på finska\)](#)

observerar att en korsning eller en fågel som kommer från en farm, och det är säkerställt att det rör sig om en sådan, häckar med en jakt- eller pilgrimsfalk ska den avlägsnas.

Korsningar av fjällgås med andra gåsarter kommer främst från norra Sverige där fjällgås fötts upp och satts ut i naturen. I syfte att skydda den ursprungliga stammen av arten i Fennoskandien är det motiverat att ta fast (för att säkerställa det genetiska ursprunget) och vid behov avlägsna med färg ringmärkta fåglar eller icke ringmärkta fåglar som säkerställts eller misstänks vara korsningar och härstamma från ett hägn eller som representerar en svensk utsättningsstam. I fråga om fjällgäss som misstänks vara korsningar eller som representerar en svensk utsättningsstam ska man skyndsamt bestämma vem som vid behov ska börja utreda behovet av och möjligheterna att avlägsna dem och, om förutsättningarna är uppfyllda, ska avlägsna dem. Naturvårdslagen ska iakttas när åtgärderna genomförs. En arbetsgrupp som noggrant övervakar fjällgåsens förekomst i Finland fungerar som expertorgan för arten och informerar myndigheterna om behov av att vidta åtgärder när individer som uppfyller definitionen för invasiv främmande art påträffas.

Om individer som uppfyller de ovannämnda villkoren påträffas i Finland måste åtgärder vidtas. Observationer och åtgärder ska meddelas på portalen om främmande arter. Akvarister och personer som håller husdjur informeras om att det är förbjudet att importera arterna i denna grupp.

Förekomsterna av sidenört utrotas mekaniskt.

- Ansvars- och samarbetsparter: NTM-centralerna, kommunerna, markägare.
- Tidsplan: kontinuerlig.

Aktörer inom grönspektorn, trädgårdshandeln, akvarister, de som håller husdjur och trädgårdsentusiaster informeras om importförbudet och förbudet att släppa ut arterna i miljön.

- Ansvariga och samarbetspartner: jord- och skogsbruksministeriet, miljöministeriet, Naturresursinstitutet, Finlands miljöcentral, NTM-centralerna, Tullen, Livsmedelsverket, Finlands viltcentral, Grönmiljöförbundet rf, Taimistoviljelijät - Plantskoleodlarna r.y., Kauppapuutarhaliitto - Handelsträdgårdsförbundet ry, Frukt- och Bärödlarnas förbund r.f., Dendrologian Seura - Dendrologiska Sällskapet r.y., andra intresse- och medborgarorganisationer, trädgårds-, akvarie- och sällskapsdjursbutiker, trädgårdsentusiaster och personer som har akvarier och sällskapsdjur som hobby.
- Tidsplan: kontinuerlig.

Information ska ges om risken för att smal vattenpest sprider sig och om dess negativa effekter, och instruktioner ska ges om hur arten identifieras och om att den ska elimineras genast när den påträffas.¹⁹

- Ansvariga och samarbetspartner: NTM-centralerna, intresse- och medborgarorganisationer.
- Tidsplan: kontinuerlig.

Bestånd av gudaträd och japansk humle ska avlägsnas.

- Ansvariga och samarbetspartner: NTM-centralerna, kommunerna, markägare.
- Tidsplan: kontinuerlig.

Nilgåsens etablering i Finland stoppas.

- Ansvars- och samarbetspartner: Finlands viltcentral, NTM-centralerna, Birdlife Finland r.f., övriga intresse- och frivilligorganisationer.
- Tidsplan: kontinuerlig.

Omedelbara åtgärder för avlägsnande vidtas när ovannämnda fågelarter påträffas.

- Ansvariga och samarbetspartner: NTM-centralerna, Forststyrelsen, arbetsgruppen för fjällgås, Birdlife Finland.
- Tidsplan: kontinuerlig.

Förekomsten av gulbukig klockgroda i Finland ska utredas.

- Ansvariga och samarbetspartner: Finlands miljöcentral, Naturresursinstitutet, NTM-centralerna.
- Tidsplan: kontinuerlig.

1.4 Arter med låg spridningsrisk

Till invasiva främmande arter med liten spridningsrisk hör **saltbaccharis, storblommig ludwigia, krypludwigia, flikpartenium, gisselpilört, kudzuböna, kamslinga, japanskt styltgräs, alligatorblad, röd jättegunnera, stor ballongranka, japansk klätterbräken, veldgräs, kinesisk buskklöver, kinesiskt talgträd, mesquite, whiskygräs, jättesimbräken, andinskt pampasgräs, tårakacia, nyzeeländsk plattmask, korallmal, brun majna, huskråka, helig ibis, främmande ugglefåglar, främmande kråkfåglar, främmande fladdermöss, pallasekorre, vanlig näsbjörn,**

¹⁹ Efter att den ursprungliga hanteringsplanen godkändes har smal vattenpest påträffats på några platser i Finland (se [meddelande; på finska](#)), och målet är att den ska utrotas där. Målen kommer att uppdateras efter bekämpningen, när det blir möjligt att bedöma om den lyckats.

sumpbäver, kinesisk muntjak, östlig rävekorre, lövgroda, leopardgroda, långbensgroda, sammetsgeting.

Invasiva främmande arter av dessa arter/artgrupper påträffas inte normalt i Finland, och de skulle inte klara sig i Finlands klimatförhållanden. Av dessa arter/artgrupper har endast brun majna påträffats i Finland, och endast en gång, och korallmal har sporadiskt använts som akvariefisk i Finland och i Finlands närområden. Ingen av gruppens arter skulle klara sig i Finlands klimatförhållanden, eller sannolikheten är mycket liten för det, med undantag av några fladdermössarter, kamslinga och japanskt styltgräs. Det till prydnadsväxterna hörande alligatorbladet importeras antagligen inte till Finland. Däremot är röd jättegünnera en prydnadsväxt som någon kanske vill importera om klimatet blir mer gynnsamt för arten i framtiden. Som nuvarande hanteringsåtgärd för dessa arter räcker övervakning av utbredningen utanför Finland samt information om förbudet att importera dem.

Hur arternas utbredningsområde utvecklas utanför Finland ska följas bl.a. med hjälp av EU:s system för informationsstöd.

- Ansvariga och samarbetspartner: jord- och skogsbruksministeriet, Naturresursinstitutet, Finlands miljöcentral, Naturhistoriska centralmuseet Luomus, NTM-centralerna, Birdlife Finland rf.
- Tidsplan: kontinuerlig.

Information ges om förbudet att importera arterna.

- Ansvariga och samarbetspartner: jord- och skogsbruksministeriet, miljöministeriet, Naturresursinstitutet, Finlands miljöcentral, NTM-centralerna, Tullen, Birdlife Finland rf, Livsmedelsverket, Grönmiljöförbundet rf, Taimistoviljelijät - Plantskoleodlarna r.y., Kauppapuutarhaliitto - Handelsträdgårdsförbundet ry, Frukt- och Bärödlarnas förbund r.f., Dendrologian Seura - Dendrologiska Sällskapet r.y., andra intresse- och medborgarorganisationer, trädgårdshandeln och trädgårdsentusiaster, akvariebutiker och akvarister, fritidsfiskare.
- Tidsplan: kontinuerlig.

2 Allmänna åtgärder för hantering av invasiva främmande arter

För hantering av invasiva främmande arter behövs allmänt de åtgärder som anges nedan.

Medvetenheten om främmande arter ska ökas med hjälp av kommunikation via flera kanaler:

- Informationen till kommuner, allmänheten och aktörer inom olika sektorer effektiviseras: bland annat akvariebutiker och akvarister, trädgårdshandeln, aktörer inom grönsektorn, trädgårdsentusiaster, butiker som säljer och personer som har sällskapsdjur som hobby, fritids- och yrkesfiskare, jägare, turister.
- Genom information uppmuntras människor att rapportera sina observationer på portalen om främmande arter och delta i bekämpning och talkoarbete. Läroinrättningar uppmuntras att använda materialet på webbplatsen vieraslajit.fi och att delta i projekt som gäller främmande arter.
- Genom information uppmuntras markägare och kommuner att fullgöra sina skyldigheter när det gäller att bekämpa främmande arter på deras marker.
- För att säkerställa samarbetet och samordningen informeras markägarna i tillräckligt god tid och i tillräcklig utsträckning om kartläggningen av främmande arter som ska utrotas och om planeringen av bekämpningsarbetet.
 - Ansvariga och samarbetspartner: jord- och skogsbruksministeriet, miljöministeriet, kommunikationsministeriet, forskningsinstitutioner, högskolor, NTM-centralerna, kommunerna, församlingarna, Livsmedelsverket, Forststyrelsen, Naturresursinstitutet, Finlands miljöcentral, Delegationen för frågor om hantering av främmande arter, Finlands viltcentral, jaktvårdsföreningarna, Kommunförbundet, Centralförbundet för Fiskerihushållning rf, Finlands Fritidsfiskares Centralorganisation rf, Suomen Metsästäjäliitto - Finlands Jägarförbund r.y., intresse- och rådgivningsorganisationer samt läroanstalter inom jord- och skogsbruk och trädgårdsodling, rådgivningsorganisationer och läroanstalter, trädgårds- och naturskyddsorganisationer, lokala aktörer (t.ex. hembygds-, idrotts-, friluftslivs-, natur- och ungdomsorganisationer), akvarie- och sällskapsdjursaffärer, andra företag.
 - Tidsplan: kontinuerlig.

Åtgärder och observationer rapporteras på portalen för främmande arter på ett enhetligt sätt för alla invasiva främmande arters del. Systemet för övervakning av bekämpningsåtgärder vidareutvecklas och införandet av systemet breddas. Det säkerställs att alla observationer av främmande arter är tillgängliga via Finlands Artdatacenter.

- Ansvariga och samarbetspartner: Naturresursinstitutet, Finlands miljöcentral, Naturhistoriska centralmuseet Luomus, NTM-centralerna, kommunerna, Finlands viltcentral, Forststyrelsen, Centraförbundet för Fiskerihushållning, intresse- och rådgivningsorganisationer för jord- och skogsbruk och trädgårdsodling, olika amatörgrupper (till exempel jägare, fiskare, naturentusiaster).
- Tidsplan: kontinuerlig.

Kartläggningen av förekomster av invasiva främmande arter intensifieras och fortsätts för att bekämpningen ska kunna planeras och prioriteringar göras.

- Ansvars- och samarbetspartner: NTM-centralerna, Forststyrelsen, kommunerna, forskningsinstitut.
- Tidsplan: kontinuerlig.

De projekt som stöds med utvecklingsmedel för landsbygden (Leader) ska utnyttjas effektivare i arbetet med att bekämpa invasiva främmande arter, bland annat genom att förbättra informationen.

- Ansvariga- och samarbetspartner: jord- och skogsbruksministeriet/landsbygdsnätverket, NTM-centralerna, de regionala Leadergrupperna.
- Tidsplan: kontinuerlig.

Övervakningen av förekomster av invasiva växtarter som redan bekämpats liksom den behövliga eftervården säkerställs.

- Ansvariga och samarbetspartner: aktörer som utför och som beställer bekämpningsåtgärder, markägare.
- Tidsplan: kontinuerlig.

Nya icke-kemiska bekämpningsmetoder för bekämpning av främmande växtarter utvecklas (nedgrävning, täckning, stenmjöl m.m.).

- Ansvariga och samarbetspartner: forskningsinstitutioner, högskolor, företag.
- Tidsplan: kontinuerlig.

Det ska säkerställs att plantor som säljs och jordmaterial som förflyttas inte innehåller främmande arter. Det ska säkerställs att jordmassor som förflyttas samt maskiner och utrustning som använts vid förflyttning av jord är fria från främmande arter.

- Ansvariga och samarbetspartner: aktörer inom grönssektorn, aktörer inom schaktnings- och byggbranschen, Infra rf, markägare.
- Tidsplan: kontinuerlig.

Mottagandet och den korrekta hanteringen av avfall och jordmaterial som innehåller material av främmande växtarter utvecklas så att systemet fungerar, och kostnadseffektiva metoder för förstöring av dem tas fram. Lösningar som fungerar i samband med stora mängder avfall som innehåller främmande växtarter åstadkoms. Anvisningar ges om tidpunkten för bekämpning av främmande arter för att mängden av avfall som innehåller främmande växtarter ska minska. Mottagningsplatsernas antal ökas, det informeras aktivt om dem och möjligheterna att ta emot avfallet avgiftsfritt utreds. Anvisningarna och informationen om hantering av avfall som innehåller främmande växtarter förenhetligas på olika orter.

- Ansvariga och samarbetspartner: miljöministeriet, NTM-centralerna, kommunerna, regionförvaltningsverken, Trafikledsverket, Senatfastigheter, Forststyrelsen, avfalls- hanteringsanläggningar, markägare, Grönmiljöförbundet rf och andra organisationer, Infra rf, företag, forskningsinstitutioner.
- Tidsplan: kontinuerlig.

Kommunerna uppmuntras att skapa möjligheter att bekämpa främmande arter i form av talkoarbete, t.ex. genom att ge och låna ut redskap för bekämpningsarbetet.

- Ansvariga och samarbetspartner: kommunerna.
- Tidsplan: kontinuerlig.

Ämnet invasiva främmande arter inkluderas i läroplanen för utbildning inom naturbruk, i synnerhet för yrkesutbildningen.

- Ansvariga och samarbetspartner: undervisnings- och kulturministeriet, Utbildningsstyrelsen, yrkeshögskolor som erbjuder utbildning inom naturbruk.
- Tidsplan: vid uppdatering av nationella läroplaner och yrkeshögskolornas egna läroplaner.

Samarbetet med olika aktörer och sektorer ökas, bland annat genom att regelbundet ordna seminarier och workshopar om främmande arter där aktörerna kan dela med sig av erfarenheter och uppdatera sina kunskaper.

- Ansvariga och samarbetspartner: jord- och skogsbruksministeriet, miljöministeriet, kommunikationsministeriet, NTM-centralerna, kommunerna, Delegationen för frågor om hantering av främmande arter, Naturresursinstitutet, Finlands miljöcentral, Finlands viltcentral, intresse- och rådgivningsorganisationer inom jord- och skogsbruk samt trädgårdsodling, andra intresse- och medborgarorganisationer, företag.
- Tidsplan: kontinuerlig.

Varje aktörs roll och den inbördes ansvarsfördelningen klargörs efter behov.

- Ansvariga och samarbetspartner: jord- och skogsbruksministeriet, miljöministeriet, kommunikationsministeriet, NTM-centralerna, kommunerna, Naturresursinstitutet, Finlands miljöcentral, Finlands viltcentral.
- Tidsplan: kontinuerlig.

Tillräckliga resurser ska tillhandahållas för att trygga kontinuiteten i arbetet med främmande arter. Det ska undersökas om det vore möjligt att bekämpa främmande arter genom sysselsättningsprojekt. Bekämpning av främmande arter genom frivilligarbete ska stödjas.

- Insatser ska göras för att förbättra resurserna för bekämpningsarbetet och ordna finansiering för bekämpningsprojekt och samordnare av frivilligarbete.
- Resurserna för naturvården inom Forststyrelsens naturtjänster ska säkerställas så att arbetet med att bekämpa främmande arter på skyddsområdena inte äventyras.
- Kommunerna uppmuntras att rikta finansiering till bekämpning av främmande arter. Kommunerna involveras i bekämpningen och i insatserna för att stödja frivilligarbetet. Kommunerna uppmuntras att välja en ansvarig för arbetet med främmande arter, att anställa arbetslösa för bekämpningsarbetet, att stödja frivilligverksamheten och att ordna avfallshantering och redskap.
- Bekämpningen av främmande arter i vägområden effektiviseras.
- Målet är att få ytterligare finansiering för arbetet med främmande arter (Life-projekten och andra EU-finansierade projekt samt projekt som kanaliserats via olika organisationer)
- En verksamhetsmodell tas fram för skapandet av företagsverksamhet som specialiserar sig på bekämpning samt förenings- och verkstadsverksamhet.

- Ansvariga och samarbetspartner: jord- och skogsbruksministeriet, miljöministeriet, kommunikationsministeriet, NTM-centralerna, Finlands viltcentral, kommunerna, Forststyrelsen, Trafikledsverket, intresse- och medborgarorganisationer, föreningar.
- Tidsplan: kontinuerlig.

Genom forskning förbättras framförhållningen i bekämpningen av invasiva främmande arter och som tillgodoser bl.a. följande kunskapsbehov:

- Kunskap om de ekonomiska förluster som de främmande arterna orsakar, effekterna de har på den biologiska mångfalden, på ekosystemens funktion och på livsmiljöerna (värdering) samt om deras inverkan på hållbar användning av naturresurser och användarna av naturresurser.
- Mer detaljerade data om förekomster, i synnerhet antalet sällskapsdjur av främmande arter.
- Kunskap om vilka faktorer som inverkar på utvecklingen av de främmande arternas bestånd med tanke på hanteringen och andra förutsättningar för att arterna ska klara sig i Finlands förhållanden inkl. klimatförändringens effekter (i synnerhet de arter som man har tänkt införa i EU-förteckningen i framtiden) samt särskilt de arter som har den största potentialen att sprida sig till Finland inom en snar framtid.
- Kunskap om nya hanteringsmetoder, såsom bekämpningsmetoder som ersätter glyfosat, om biologiska bekämpningsmetoder samt om möjligheter och metoder för utrotning av signalkräftorna.
- Det ska utredas vilka bekämpningsmetoder som är mest kostnadseffektiva med tanke på de främmande arternas välbefinnande.
 - Ansvariga och samarbetspartner: jord- och skogsbruksministeriet, miljöministeriet, forskningsinstitutioner, högskolor, aktörer som finansierar forskning.
 - Tidsplan: kontinuerlig.

III ANALYS AV OCH HANDLINGSPLAN FÖR SPRIDNINGSVÄGAR FÖR OAVSIKTLIG INTRODUKTION OCH SPRIDNING – Sammanslagen analys och handlingsplan

1 Analys av spridningsvägar eller arternas klassificering

EU:s förordning om invasiva främmande arter (artikel 13)²⁰ kräver att medlemsstaterna gör en analys av spridningsvägarna för oavsiktlig introduktion och spridning av invasiva främmande arter. När det gäller de 37 arterna i EU:s första förteckning över främmande arter (den 3 augusti 2016) utfördes analysen av spridningsvägarna för oavsiktlig introduktion och spridning enligt klassificeringen European Alien Species Information Network (EASIN), som uppfyllde EU:s dåtida krav. De främmande arterna klassificerades baserat på deras livsmiljö samt spridningsvägar och spridningssätt (kontaminationsspridning, spridningsvägar, vektorer och rymning). Klassificeringen gjorde det möjligt att ta reda på längs vilka spridningsvägar de invasiva främmande arterna i EU:s första förteckning kommer till Finland och längs vilka vägar de sprider sig i Finland, det vill säga vilka vägaråtgärderna bör koncentreras på. Resultaten av analysen presenteras i detalj i tabellen i bilaga 3.

För att identifiera spridningsvägarna för de nationellt invasiva främmande arterna, för de 12 arter (första kompletteringsförteckningen) som den 2 augusti 2018 lades till EU:s förteckning över invasiva främmande arter och för de 17 arter (andra kompletteringsförteckningen) som den 15 augusti 2019 lades till EU:s förteckning klassificerades arterna enligt FN:s biodiversitetskonvention (Convention on Biological Diversity CBD)(Harrower et al. 2018). I CBD-klassificeringen indelas spridningsvägarna i sex klasser med 44 underklasser. De sex klasserna är dessutom indelade i avsiktliga spridningsvägar (utsläppande i naturen eller rymning), i oavsiktliga spridningsvägar (spridning med kontaminerade organismer eller vektorer) och i klasser som beskriver spridningsvägen och spridningen (spridningsväg eller arter som sprids på

²⁰ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1143/2014 om förebyggande och hantering av introduktion och spridning av invasiva främmande arter

egen hand). En art kan ha flera spridningsvägar. I utredningen skiljde man mellan konstaterade spridningsvägar och artens potentiella spridningsvägar i Finland. Analysresultaten för arterna i EU:s första kompletteringsförteckning presenteras i bilaga 4 och för de nationellt invasiva främmande arterna i bilaga 5. Analysresultaten för arterna i EU:s andra kompletteringsförteckning presenteras i bilaga 6.

2 Resultat

2.1 Spridningsvägar för främmande arter som analyserats på grundval av klassificeringen på EU-nivå (EASIN)

På grundval av EASIN-klassificeringen analyserades spridningsvägarna för följande främmande arter: bredloka, jättebalsamin, sidenört, tromsöloka, krypludwigia, saltbaccharis, kudzuböna, gisselpilört, afrikansk vattenpest, storslinga, kabombor, vattenhyacint, gul skunkkalla, storblommig ludwigia, krypludwigia, flytspikblad, huskråka, amerikansk kopparand, helig ibis, amursömnfisk, bandslättning, östlig gråekorre, javanesisk mungo, östlig rävekorre, kinesisk muntjak, vanlig näsbjörn, sumpbäver, pallasekorre, tvättbjörn, sibirisk jordekorre, oxgroda, rödörad vattensköldpadda, sammetsgeting, taggkindskräfta, kräftan *Orconectes virilis* av amerikanskt ursprung, marmorkräfta, röd sumpkräfta, signalkräfta och kinesisk ullhandskrabba.

2.1.1 Spridning till Finland

Spridning med en kontaminerad produkt:

Man vet att följande arter sprider sig med annat prydnadsväxtmaterial, med förpackningsmaterial eller med odlade fiskar: flytspikblad, afrikansk vattenpest, storblommig ludwigia, krypludwigia, storslinga, gisselpilört, kudzuböna, flikpartenium, sammetsgeting, bandslättning. Dessa arter hör således till klassen Sprider sig med kontaminerade produkter.

Transporter:

Bredloka och tromsöloka har spridit sig eller sprider sig med landtransporter, längs järnvägar eller landsvägar. Kinesisk ullhandskrabba, javanesisk mungo, tvättbjörn och huskråka kan veterligen sprida sig med fartyg.

2.1.2 Spridning inom Finland

Rymlingar:

Största delen av de arter som analyserats på grundval av EASIN-klassificeringen (totalt 30 arter) sprider sig eller har spridit sig i naturen genom att rymma. Av dessa arter kan tolv som skaffas för att användas som prydnadsväxt rymma från trädgårdar, sju från platser där de hålls som sällskapsdjur, fem (fyra kräftarter och oxgrodan) från akvarier, fem från vattenbruk och fyra från farmer. Fem av de arter som analyserats på grundval av EASIN-klassificeringen används också som levande beten, vilket ökar möjligheterna för rymning.

2.2 Spridningsvägar för främmande arter som analyserats på grundval av den internationella klassificeringen CBD

På grundval av CBD-klassificeringen analyserades spridningsvägarna för följande främmande arter: sandlupin, blomsterlupin, hampstånds, hybridslide, parkslide, jätteslide, vresros, apelsinbalsamin, jättebalsamin, fjäderborstgräs, jätteloka, sidenört, japanskt styltgräs, röd jättegunnera, kamslinga, smal vattenpest, alligatorblad, vattenpest, bisamråtta, mårddhund, rovdjur, fladdermöss, jordekorrar, hökfåglar och deras korsningar, falkfåglar och deras korsningar, ugglefåglar, kråkfåglar, korsningar av fjällgås med andra gåsarter, nilgås, sandödlor, Pelophylax, lövgroda, gulbukig klockgroda, leopardgroda, långbensgroda, bergvattensalamander och spansk skogssnigel.

2.2.1 Konstaterade spridningsvägar

En del av de främmande arterna kan ha spridit sig längs flera vägar. Utsläppande i naturen var spridningsväg för vresros (erosionsbekämpning) och för apelsinbalsamin ("förbättring" av flo- ran med främmande arter). Utsläppande i naturen var ursprungligen spridningsväg även för bisamråttan, som avsiktligt släpptes ut i naturen när arten introducerades i landet. Annat avsiktligt utsläppande har konstaterats vara spridningsväg för gulbukig klockgroda och bergvattensalamander samt för solabborre, som avsiktligt släppts ut i naturen genom att utplantera den i tjärn i Egentliga Finland.

Rymning var spridningsväg för blomsterlupin, vresros, jättebalsamin, hampstånds, sandlupin, hybridslide, parkslide, jätteslide, vattenpest, fjäderborstgräs, jätteloka, sidenört, vattenflockel, gudaträd och japansk humle.

En till denna klass hörande spridningsväg som konstaterats i Finland var användning som prydnadsväxt (fjäderborstgräs, jättebalsamin, jätteloka, sidenört och japansk humle). Hampstånds, vattenpest och gudaträd har spridit sig via botaniska trädgårdar. Vattenflockel har introducerats i Finland som akvarieväxt.

Rymning var spridningsväg även för mink och mårddhund (pälsdjursuppfödning) samt för hundvarg, jordekorre och gulbukig klockgroda.

Till klassen Spridning med kontaminerade organismer hörde fyra konstaterade spridningsvägar. Sandlupin, vattenpest, blomsterlupin, vresros och jättebalsamin har spridit sig med djur. Jättebalsamin, jätteloka, parkslide, jätteslide, blomsterlupin och vresros har spridit sig genom förflyttning av livsmiljömaterial. Spansk skogssnigel har spridit sig genom förflyttning av material från plantskolor, växtavfall och livsmiljömaterial.

I klassen Spridning med vektor fanns två konstaterade spridningsvägar. Spansk skogssnigel har spridit sig med maskiner och utrustning och jättebalsamin med maskiner, utrustning och fordon.

Vattenvägar har konstaterats vara spridningsväg för jättebalsamin, vattenpest, vresros och apelsinbalsamin samt potentiell spridningsväg för även andra växtarter.

När det gäller de främmande arter som behandlats i CBD-analysen har det konstaterats att alla fågelarter samt jätteloka, bisamråtta, mårddhund och mink har tagit sig in i Finland på egen hand. Med tanke på hanteringen är spridning över gränsen mest betydelsefull när det gäller korsningar av fjällgås och mårddhund.

2.2.2 Potentiella spridningsvägar

De viktigaste potentiella spridningsvägarna hör ihop med att till främmande arter hörande fåglar, sandödlor och groddjur rymmer eller med att dessa avsiktligt släpps ut efter att ha hållits som sällskapsdjur.

Potentiella spridningsvägar för växtarterna

Växtarterna har många potentiella spridningsvägar. Den viktigaste potentiella spridningsvägen för arter som inte ännu påträffats i Finland är användning som prydnads-, trädgårds- eller

akvarieväxt och en eventuell rymning i samband med denna. Rymning kan också ske vid användning av andra växter (t.ex. användning inom jord- och skogsbruk). Röd jättegrunna utgör det största spridningshotet – en växt som någon kan försöka importera till Finland som prydnadsväxt när klimatet blir varmare. Av dessa arter har kamslinga, alligatorblad och smal vattenpest använts på andra platser som prydnadsväxter i dammar och akvarier, men att den skulle sprida sig den vägen till Finland är osannolikt. Avsiktligt utsläppande i naturen kan ske som ett resultat av erosionsbekämpning och/eller ”förbättring” av landskap/flora med främmande arter. I en kontaminerad produkt kan växtarter sprida sig med djur, andra växter och plantmaterial samt i samband med virkeshandel eller förflyttningar av livsmiljömaterial. Av dessa skulle den troligaste spridningsvägen till Finland förmodligen vara spridning med annat växtmaterial. Kortare sträckor kan växtarter sprida sig via vattenvägar. Många växtarter är dock redan allmänna i Finland, och användning som prydnadsväxt har varit deras huvudsakliga spridningsväg. Många av de övriga potentiella spridningsvägarna handlar till stor del om lokal spridning. Japanskt styltgräs har en gång i tiden spridit sig då det använts som förpackningsmaterial, men detta sker inte längre.

Spridning med trafiken

Trafiken är en möjlig väg för spridning av arter. Jättelokan kan sprida sig till Finland med bilar och tåg, särskilt från Ryssland. Groddjur skulle kunna sprida sig som fripassagerare med fartyg. Groddjur skulle också kunna sprida sig via vattenvägar. Smal vattenpest skulle kunna sprida sig till Finland med fartyg, men en troligare väg är med vattenfåglar. Andra arter skulle oavsiktligt kunna sprida sig med passagerartrafiken, men risken är antagligen liten.

De potentiella spridningsvägarna för korallmal är spridning med fartygs barlastvatten, naturlig spridning längs vattenleder och eventuellt spridning i samband med akvarieanvändning. Det är dock osannolikt att arten skulle klara sig i Östersjön, så den kommer knappast att sprida sig naturligt till Finland.

Andra potentiella spridningsvägar

För brun majna är en potentiell spridningsväg till Finland naturlig spridning (arten har påträffats en gång i Finland). Den skulle också kunna komma till landet som fripassagerare i fartyg eller så kan människor avsiktligt föra in den för att hålla den som sällskapsdjur, varefter den skulle kunna slippa ut i naturen. Nyzeeländska plattmaskens potentiella spridningsvägar hör samman med hur den sprider sig med kontaminerade produkter, i synnerhet med material

från plantskolor. Korta sträckor kan den sprida sig med växtmaterial, djur, maskiner och utrustning.

3 Mål för hantering av prioriterade spridningsvägar och för förhindrande av spridning

3.1 Förhindra avsiktlig spridning

När det gäller solabborre är det viktigt att den avsiktliga spridningen och utsläppandet i naturen förhindras.

3.2 Förhindra rymning

Att förhindra rymning är den viktigaste åtgärden när det gäller att förhindra spridning av de främmande arter som människor innehar. Av de oavsiktliga vägarna för spridning av invasiva främmande arter är rymning den viktigaste vägen för Finland.

Att invasiva främmande växtarter sprider sig oavsiktligt i naturen är vanligt. Av de växtarter som berörs av denna åtgärd har till exempel vattenpest, blomsterlupin, vresros, jättebalsamin och jätteloka en stor spridning – förekomster som kan möjliggöra oavsiktlig spridning av dem är mycket vanliga. Däremot har fjäderborstgräs och sidenört varit sällsynta prydnadsväxter i Finland, och det finns ganska lite sådana förekomster av dem. För att dessa arter inte ska sprida sig ytterligare är det viktigast att man är noggrann vid hantering av trädgårdsavfall och andra slätterrester. Bland de arter som berörs av denna åtgärd finns också vattenflockel, gudaträd och japansk humle, som sporadiskt använts som trädgårds- och akvarieväxter. Dessutom är det viktigt att informera om förbudet mot försäljning av dessa arter. Enligt lagen om främmande arter ska en fastighetsägare eller fastighetsinnehavare på sin fastighet utrota invasiva främmande växtarter som avsiktligt odlats. Men i synnerhet på fastigheter som inte sköts förekommer invasiva främmande växtarter även på grund av naturlig spridning, varvid lagens bestämmelse om att ägaren eller innehavaren av en fastighet måste utrota eller innesluta förekomster inte nödvändigtvis gäller eller så kan det vara svårt att verkställa bestämmelsen.

Att förhindra rymning är en viktig åtgärd också när det gäller mink, hundvarg, jordekorre, gulbukig klockgroda och mårddhund. Minkar rymmer i någon mån från pälsfarmer, men dessa individer klarar sig inte i naturen. De pälsfarmer som i Finland använder mårddhund vidtar de åtgärder som godkänts av EU-kommissionen för att förhindra att djur rymmer. Vid uppfödning av mårddhund är risken för att individer av arten skulle slippa ut i miljön inte stor, inte heller i övriga verksamheter som fått tillstånd enligt EU:s förordning om invasiva främmande arter.²¹ Man kan anse att det i någon mån finns en risk för rymning när det gäller sådana sällskapsdjur av invasiva främmande arter som enligt EU:s förordning om invasiva främmande arter får behållas tills djuret dör av naturliga skäl. Hundvarg och jordekorre hålls sporadiskt som sällskapsdjur. Rymning av sällskapsdjur måste förhindras.

3.3 Spridning med kontaminerade produkter eller vektorer

Spridning med kontaminerade produkter och vektorer kan handla om att arter kommer till Finland från utlandet eller om att arter sprids inom landet. Spridning inom landet kan ske med fordon och jord som förflyttats. Med tanke på hanteringen är spridningen av växter och spansk skogssnigel med livmiljömaterial den viktigaste spridningsvägen. Spansk skogssnigel kan sprida sig även med material från plantskolor och med växter. När det gäller spridning från utlandet kan tillåtna frön och plantor av prydnadsväxter vara betydande kontaminerade produkter, då de kan innehålla frön eller plantor av invasiva främmande växtarter. Spridning via denna väg är dock osannolik eller åtminstone inte betydelsefull med tanke på hanteringen. Nyzeeländsk plattmask kan eventuellt sprida sig till Finland med plantmaterial, men det är osannolikt att den klarar sig i Finlands natur. Främmande arter sprids också med vattenbruksfiskar och kräftor, och sammetsgeting eventuellt också med förpackningsmaterial. Smal vattenpest kan sprida sig till vårt land med fartyg, men mest sannolikt sprids den med vattenfåglar, och jätteloka kan sprida sig med bilar och tåg.

²¹ Enligt EU:s förordning om invasiva främmande arter får en invasiv främmande art på grundval av ett separat tillstånd användas till exempel i forskning, och dessutom kan tillstånd av särskilda skäl beviljas för utnyttjande av en invasiv främmande art i annan ekonomisk verksamhet. Att hålla djur av invasiva främmande arter i djurparker är tillåtet utan separat tillstånd enligt tillämpningspraxisen i anknytning till EU:s förordning om invasiva främmande arter.

Spridningen med kontaminerade produkter eller vektorer är svår att kontrollera och bekämpa på grund av den stora mängden transporter. Om man önskar prioritera någon särskild art i arbetet med att förhindra spridningen krävs mer specifika mål och riktade åtgärder. Information är den viktigaste åtgärden för att förhindra oavsiktlig spridning. Genom information kan man bidra exempelvis till att förhindra spridningen med trädgårdsavfall på lokal nivå. Försäljarnas/produktleverantörernas ansvar bör betonas, och de bör ges riktad information och utbildning om invasiva arter.

3.3.1 Förhindra spridning med landtrafiken

Rengöring av fordon och tåg:

Ett sätt att hantera arter som sprids med landsvägstrafiken är att noggrant rengöra däck, hjul, fordon och tåg vid gränserna, eftersom det är möjligt att frön och växtbitar som har fastnat på dem, framför allt hjul och underreden, kommer in i landet på detta sätt. Till exempel bredloka och tromsöloka har konstaterats sprida sig på detta sätt. Eftersom dessa arter redan är mycket utbredda i Finland, anses det inte längre i detta skede vara kostnadseffektivt att tvätta hjul eller underreden i landsvägstrafiken eller järnvägstrafiken. Dessa arters huvudsakliga spridningsväg är rymning från trädgårdar.

3.3.2 Förhindra spridning med fartygstrafiken

Fartyg transporterar främmande arter i barlastvattentankar, som påväxt på skrovet, i lasten eller på annat sätt som fripassagerare. Åtminstone kinesisk ullhandskrabba, tvättbjörn, javanesisk mungo och huskråka kan veterligen sprida sig med fartyg. Vattenlevande organismer, kinesisk ullhandskrabba mest sannolikt, sprider sig oavsiktligt i tankar för barlastvatten; vattnet tas in i fartyget vid en hamn utanför Östersjön och när tanken töms vid en hamn i Finland kommer individerna ut i frihet. Tvättbjörn, javanesisk mungo och huskråka sprider sig med fartyg mest sannolikt genom att gömma sig någonstans på fartygsdäcket bland varor eller i konstruktioner.

Behandling av barlastvatten:

Den internationella konventionen om kontroll och hantering av fartygs barlastvatten och sediment (FN:s internationella sjöfartsorganisation IMO:s barlastvattenkonvention) trädde i kraft den 8 september 2017. De åtgärder som anges i konventionen kommer att minska spridningen av kinesisk ullhandskrabba och andra vattenlevande främmande arter till nya områden och till Finland.

Transport- och kommunikationsverket Traficom övervakar efterlevnaden av barlastvattenkonventionen genom hamnstatsinspektioner (Port State Control Inspections [PSC]). Inspektionen omfattar kontroll av fartygets dokument, skicket på och funktionen för utrustningen för behandling av barlastvatten och personalens kompetens, och vid behov tas prov av vattnet i barlasttanken.

Rengöring av skrov:

För närvarande kräver inte lagstiftningen att fartygens skrov rengörs, även om det finns internationella rekommendationer om det.

Vid målning av fartygsbotten används antifoulingmedel som minskar möjligheten för organismer att fästa på skrovet. Antifoulingssystemen regleras av den internationella konventionen International Convention on the Control of Harmful Anti-Fouling Systems on Ships (2001) och av en EU-förordning (782/2003). Transport- och kommunikationsverket Traficom övervakar efterlevnaden av både konventionen och EU-förordningen.

Inspektioner:

För att förebygga att arter som själva tar sig ombord på fartyg följer med torde den enda möjliga bekämpningsåtgärden för den aktuella spridningsvägen vara kontroller ombord på fartyg.

När det gäller målen som presenteras ovan har man valt bara de åtgärder som på grund av kostnadseffektiviteten (kostnads-nyttoförhållandet) kan betraktas som prioriterade och bara de åtgärder som man föreslår ska vidtas (se Kapitel 4 Prioriterade åtgärder).

4 Prioriterade åtgärder

4.1 Riktad upplysning till allmänheten och allmän information

Information ges om de arter som omfattas av lagstiftning.

Information ges om de invasiva främmande arternas spridningsvägar, om förhindrande av spridningen och om förbudet att släppa ut arterna i miljön. Allmänheten informeras om EU:s och den nationella lagstiftningen om invasiva främmande arter och om de arter som omfattas av lagstiftning. Syftet med informationen är att förhindra avsiktlig och oavsiktlig försäljning, köp, uppfödning och odling samt rymning av arterna i förteckningarna över invasiva främmande arter.

- Ansvariga och samarbetspartner: jord- och skogsbruksministeriet, miljöministeriet, Naturresursinstitutet, Finlands miljöcentral, Livsmedelsverket, Finlands viltcentral, NTM-centralerna, aktörer inom grönsektorn, hobbyorganisationer, föreningar, organisationer, företag
- Tidsplan: kontinuerlig

Informationskampanjer startas.

Information ges om rätt hantering och förstöring av trädgårdsavfall, vilket bidrar till att prydnadsväxter och spansk skogssnigel inte sprider sig. Informationen inriktas särskilt på bekämpning av vresros, blomsterlupin och jättebalsamin och på destruktion av bekämpningsavfallet. Även husdjursägare informeras om hur de ansvarsfullt ska hålla sina husdjur, så att husdjuren inte kan rymma, och utländska fritidsfiskare om att de inte ska ta med sig främmande arter som levande beten till Finland.

- Ansvariga och samarbetspartner: jord- och skogsbruksministeriet, miljöministeriet, Naturresursinstitutet, Finlands miljöcentral, NTM-centralerna, kommunerna, Naturhistoriska centralmuseet Luomus, aktörer inom grönsektorn, hobbyorganisationer och föreningar, företag
- Tidsplan: kontinuerlig

4.2 Riktad information i anknytning till kontaminerat växtmaterial och vektorer

Informationskampanjer startas och en utbildningsdag ordnas om hantering av jordmaterial och om främmande arter som sprids med transporter (särskilt arbetsmaskiner).

- Ansvariga och samarbetspartner: NTM-centralerna, kommunerna, aktörer inom grönsektorn, producentorganisationer för plant- och växtträdgårdar, företag
- Tidsplan: kontinuerlig

4.3 Genomförande av åtgärder som gäller transporter

Åtgärder som riktar sig till transporter genomförs via skyldigheterna i IMO:s barlastvattenkonvention, i konventionen om begränsning av antifoulingmedel (den s.k. antifoulingkonventionen) och i EU-förordningen 782/2003.

- Ansvariga och samarbetspartner: Kommunikationsministeriet, Transport- och kommunikationsverket Traficom
- Tidsplan: kontinuerlig

Bilaga 1

EU:s förteckning över invasiva främmande arter, det vill säga:

- **Arter i förteckningen över invasiva främmande arter av unionsbetydelse** (trädde i kraft den 3 augusti 2016),
- **Komplettering av förteckningen över invasiva främmande arter av unionsbetydelse den 2 augusti 2017**, det vill säga den s.k. första kompletteringsförteckningen
- **Komplettering av förteckningen över invasiva främmande arter av unionsbetydelse den 2 augusti 2017**, det vill säga den s.k. andra kompletteringsförteckningen.

I följande tabell anges för varje art det datum då arten infördes i EU:s förteckning över främmande arter.

VÄXTER

fjäderborstgräs (*Pennisetum setaceum* (Forssk.) Morrone) (2.8.2017)
bredloka (*Heracleum sosnowskyi* Mandenova) (3.8.2016)
gudaträd (*Ailanthus altissima* (Mill.) Swingle) (15.8.2019)
stor ballongranka (*Cardiospermum grandiflorum* Sw.) (15.8.2019)
japansk humle (*Humulus scandens* (Lour.) Merr.) *Humulus japonicas* (15.8.2019)
jättebalsamin (*Impatiens glandulifera* Royle) (2.8.2017)
japansk klätterbräken (*Lycodium japonicum* (Thunb.) Sw.) (15.8.2019)
veldgräs (*Ehrharta calycina* SM.) (15.8.2019)
jätteloka (*Heracleum mantegazzianum* Sommier & Levier) (2.8.2017)
kinesisk buskklöver (*Lespedeza cuneata* (Dum.Cours.) G.Don) (15.8.2019)
kinesiskt talgräd (*Triadica sebifera* (L.) Small (*Sapium sebiferum* (L.) Roxb.) (15.8.2019)
mesquite (*Prosopis juliflora* (Sw.) DC.) (15.8.2019)
sidenört (*Asclepias syriaca* L.) (2.8.2017)
whiskygräs (*Andropogon virginicus* L.) (15.8.2019)
japanskt styltgräs (*Microstegium vimineum* (Trin.) A. Camus) (2.8.2017)
tromsöloka (*Heracleum persicum* Fischer) (3.8.2016)
flikpartenium (*Parthenium hysterophorus* L.) (3.8.2016)
saltbaccharis (*Baccharis halimifolia* L.) (3.8.2016)
kudzuböna (*Pueraria montana* (Lour.) Merr. var. *lobata* (Willd.) (*Pueraria lobata* (Willd.) Ohwi)) (3.8.2016)
gisselpilört (*Persicaria perfoliata* (L.) H. Gross (*Polygonum perfoliatum* L.)) (3.8.2016)
andinskt pampasgräs (*Cortaderia jubata* (Lemoine ex Carrière) Stapf) (15.8.2019)
tårakacia (*Acacia saligna* (Labill.) H.L.Wendl.) (15.8.2019)

röd jättegunnera (*Gunnera tinctoria* (Molina) Mirb.) (2.8.2017)

VATTENVÄXTER

afrikansk vattenpest (*Lagarosiphon major* (Ridley) Moss) (3.8.2016)

vattenflockel (*Gymnocoronis spilanthoides* (D. Don ex Hook. & Arn.) DC.) (15.8.2019)

storslinga (*Myriophyllum aquaticum* (Vell.) Verdc.) (3.8.2016)

kamslinga (*Myriophyllum heterophyllum* Michx.) (2.8.2017)

kabombor (*Cabomba caroliniana* Gray) (3.8.2016)

vattenhyacint (*Eichhornia crassipes* (Martius) Solms) (3.8.2016)

gul skunkkalla (*Lysichiton americanus* Hultén & St. John) (3.8.2016)

smal vattenpest (*Elodea nuttallii* (Planch.) H. St. John) (2.8.2017)

storblommig ludwigia (*Ludwigia grandiflora* (Michx.) Greuter & Burdet) (3.8.2016)

krypludwigia (*Ludwigia peploides* (Kunth) P.H. Raven) (3.8.2016)

jättesimbräken (*Salvinia molesta* D.S. Mitch. (*Salvinia adnata* Desv.)) (15.8.2019)

flytspikblad (*Hydrocotyle ranunculoides* L. f.) [**penningablåd**] (3.8.2016)

alligatorblad (*Alternanthera philoxeroides* (Mart.) Griseb.) (2.8.2017)

FÅGLAR

nilgås (*Alopochen aegyptiacus* L.) (2.8.2017)

huskråka (*Corvus splendens* Vieillot, 1817) (3.8.2016)

amerikansk kopparand (*Oxyura jamaicensis* Gmelin, 1789) (3.8.2016)

brun majna (*Acridotheres tristis* Linnaeus, 1766) (15.8.2019)

helig ibis (*Threskiornis aethiopicus* Latham, 1790) (3.8.2016)

FISKAR

solabborre (*Lepomis gibbosus* Linnaeus, 1758) (15.8.2019)

korallmal (*Plotosus lineatus* (Thunberg, 1787)) (15.8.2019)

amursömnfisk (*Perccottus glenii* Dybowski, 1877) (3.8.2016)

bandslättning (*Pseudorasbora parva* Temminck & Schlegel, 1846) (3.8.2016)

DÄGGDJUR

östlig gråekorre (*Sciurus carolinensis* Gmelin, 1788) (3.8.2016)

javanesis mungo (*Herpestes javanicus* É. Geoffroy Saint-Hilaire, 1818) (3.8.2016)

östlig rävekorre (*Sciurus niger* Linnaeus, 1758) (3.8.2016)

kinesisk muntjak (*Muntiacus reevesii* Ogilby, 1839) (3.8.2016)

vanlig näsbjörn (*Nasua nasua* Linnaeus, 1766) (3.8.2016)

sumpbäver (*Myocastor coypus* Molina, 1782) (3.8.2016)

pallasekorre (*Callosciurus erythraeus* Pallas, 1779) (3.8.2016)

tvättbjörn (*Procyon lotor* Linnaeus, 1758) [supi] (3.8.2016)

bisamråtta (*Ondatra zibethicus* L., 1766) (2.8.2017)

sibirisk jordekorre (*Tamias sibiricus* Laxmann, 1769) (3.8.2016)

mårdhund (*Nyctereutes procyonoides* (Gray, 1834)) (2.2.2019)

GRODDJUR

oxgroda (*Lithobates (Rana) catesbeianus* Shaw, 1802) (3.8.2016)

KRÄLDJUR

gulbukig vattensköldpadda (*Trachemys scripta* Schoepff, 1792) (3.8.2016)

INSEKTER

sammetsgeting (*Vespa velutina nigrithorax* de Buysson, 1905) (3.8.2016)

ANDRA RYGGRADSLÖSA DJUR

taggkindskräfta (*Orconectes limosus* Rafinesque, 1817) (3.8.2016)

kräftan *Orconectes virilis* av amerikanskt ursprung (*Orconectes virilis* Hagen, 1870) (3.8.2016)

marmorkräfta (*Procambarus fallax* (Hagen, 1870) f. *virginalis*) (3.8.2016)

röd sumpkräfta (*Procambarus clarkii* Girard, 1852) [**louisianakräfta**] (3.8.2016)

signalkräfta (*Pacifastacus leniusculus* Dana, 1852) (3.8.2016)

nyzeeländsk plattmask (*Arthurdendylus triangulatus* (Dendy, 1894) Jones and Gerard (1999)) (15.8.2019)

kinesisk ullhandskrabba (*Eriocheir sinensis* H. Milne Edwards, 1854) (3.8.2016)

Bilaga 2

Förteckning över invasiva främmande arter av nationell betydelse (Statsrådets förordning om hantering av risker orsakade av invasiva främmande arter 740/2019).

Bilaga A

DJUR

I 1.1–2.4 och 4.1 punkten i denna bilaga avses de till artgruppen i fråga hörande arter som när de förekommer i Finland är utanför sitt naturliga utbredningsområde och som inte ingår i förteckningen över invasiva främmande arter av betydelse för Europeiska unionen.

1 Däggdjur

1.1 artgrupp **rovdjur** (*Carnivora*),

inklusive

1.1.1 **korsningar av tamhund och varg** (*Canis lupus*) **eller av tamhund och ett annat hunddjur** (*Canidae*) **i generationerna F1–F4, samt korsningar av dessa korsningar och annan än tamhund**

1.1.2 **korsningar av tamkatt och ett annat kattdjur i generationerna F1–F4, samt korsningar av dessa korsningar och annan än tamkatt**

och undantaget följande arter:

- de rovdjur som avses i 42 § 1 mom. 1 och 2 punkten i jaktlagen (615/1993)
- tamhund och dess artkorsningar från generation F5 framåt
- tamkatt och dess artkorsningar från generation F5 framåt
- frett.

1.2 artgrupp: **fladdermöss** (*Chiroptera*)

1.3 artgrupp: **jordekorrar** (*Tamias*)

2 Fåglar

2.1 artgrupp: **hökfåglar** (*Accipitriformes*) **och korsningar av dessa**

2.2 artgrupp: **falkfåglar** (*Falconiformes*) **och korsningar av dessa**

2.3 artgrupp: **ugglefåglar** (*Strigiformes*)

2.4 artgrupp: **kråkfåglar** (*Corvidae*)

2.5 artgrupp: **korsningar av fjällgås** (*Anser erythropus*) **och andra gåsararter**

3 Kräldjur

3.1 **sandödla** (*Lacerta agilis*)

4 Groddjur

4.1 artgrupp: **Pelophylax**

4.2 **lövgroda** (*Hyla arborea*)

4.3 **gulbukig klockgroda** (*Bombina variegata*)

4.4 **leopardgroda** (*Lithobates pipiens*)

4.5 **långbensgroda** (*Rana dalmatina*)

4.6 **bergvattensalamander** (*Ichthyosaura alpestris*)

5 Blötdjur

5.1 **spansk skogssnigel** (*Arion vulgaris*)

Bilaga B

VÄXTER

1 **sandlupin** (*Lupinus nootkatensis*)

2 **hampstånds** (*Jacobaea cannabifolia*)

3 **hybridslide** (*Reynoutria x bohemica*)

4 **parkslide** (*Reynoutria japonica*)

5 **jätteslide** (*Reynoutria sachalinensis*)

6 **vattenpest** (*Elodea canadensis*)

7 **blomsterlupin** (*Lupinus polyphyllus*)

8 **vresros** (*Rosa rugosa*, inkl. *Rosa rugosa*f. *alba*)

9 **apelsinbalsamin** (*Impatiens capensis*)

Bilaga 3

Utredning om spridningsvägar: **Spridningsvägar för arterna i EU:s första förteckning över invasiva främmande arter (2016) samt prioriterade bekämpningsåtgärder.**

Denna utredning omfattar följande arter: bredloka, tromsöloka, flikpartenium, saltbaccharis, kudzuböna, gisselpilört, afrikansk vattenpest, storslinga, kabombor, vattenhyacint, gul skunkkalla, storblommig ludwigia, krypludwigia, flytspikblad, huskråka, amerikansk kopparand, helig ibis, amursömnfisk, bandslättning, östlig gräekorre, javanesisk mungo, östlig rävekorre, kinesisk muntjak, vanlig näsbjörn, sumpbäver, pallasekorre, tvättbjörn, sibirisk jordekorre, oxgroda, gulbukig vattensköldpadda, sammetsgeting, taggkindskräfta, kräftan *Orconectes virilis* av amerikanskt ursprung, marmorkräfta, röd sumpräckta, signalkräfta och kinesisk ullhandskrabba.

Art	Livsmiljö	Hur arten sprider sig					Hur arten klarar sig i Finland När klimatet blir varmare kan många arter klara sig bättre än tidigare	Prioriterad åtgärd
		Som förorening	Transportväg	Vektor	Rymning	Annan spridning		
kabombor	sötvatten				prydnadsväxt	Växtbitar kan lätt sprida sig med strömmande vatten och översvämningar, även långa sträckor.	I Finland som akvarieväxt. Skulle eventuellt klara sig i stillastående och strömmande vatten i södra Finland.	Upplysning/information till akvarister och akvarieförsäljare.
vattenhyacint	sötvatten				prydnadsväxt	Sprider sig när människor tar med sig den till nya platser och med annat material, används dessutom som förpackningsmaterial.	I Finland som akvarieväxt. Skulle antagligen inte klara sig i dammar i Finlands klimat.	Upplysning/information till akvarister och akvarieförsäljare.
flytspikblad (<i>Hydrocotyle ranunculoides</i>)	sötvatten	med kontaminerade produkter			prydnadsväxt	Kan sprida sig även så att bitar av växten följer med andra prydnadsväxter som säljs. Växtbitar kan lätt sprida sig med strömmande vatten och översvämningar, även långa sträckor.	Odlas i Sverige. Skulle kanske klara sig även i södra Finlands klimat.	Upplysning/information till akvarister och akvarieförsäljare samt aktörer inom trädgårds-/prydnadsväxter.
afrikansk vattenpest	sötvatten	med kontaminerade produkter			prydnadsväxt	Kan sprida sig även så att bitar av växten följer med andra prydnadsväxter som säljs för trädgårdsdammar, och kan också sprida sig med fritidsbåtar.	I Finland som akvarieväxt. Skulle kanske klara sig i södra Finlands klimat.	Upplysning/information till akvarister och akvarieförsäljare samt aktörer inom trädgårds-/prydnadsväxter.
storblommig ludwigia	landmiljö, sötvatten	med kontaminerade produkter			prydnadsväxt	Kan sprida sig så att bitar av växten följer med andra prydnadsväxter som säljs. Teoretiskt kan den sprida sig till Finland från den närmaste förekomsten i Tyskland, men det är väldigt osannolikt. Både bitar av växten	Skulle kanske klara sig i södra Finlands klimat.	Upplysning/information till aktörer inom trädgårds-/prydnadsväxter.

						och frukterna, som länge hålls livskraftiga, kan lätt sprida sig med hjälp av strömmande vatten, även långa sträckor.		
krypludwigia	landmiljö, sötvatten	med kontaminerade produkter			prydnadsväxt	Kan sprida sig så att bitar av växten följer med andra prydnadsväxter som säljs. Kan sprida sig till Finland från den närmaste förekomsten i Tyskland. Både bitar av växten och frukterna, som länge hålls livskraftiga, kan lätt sprida sig med hjälp av strömmande vatten, även långa sträckor.	Skulle kanske klara sig i södra Finlands klimat.	Upplysning/information till aktörer inom trädgårds-/prydnadsväxter.
gul skunkkalla	landmiljö, sötvatten				prydnadsväxt	Sprider sig lätt genom sina frön med hjälp av strömmande vatten och översvämningar.	Förekommer på cirka 10 platser i Finland, sprider sig snabbt på lämplig plats.	Upplysning/information till aktörer inom trädgårds-/prydnadsväxter.
storslinga	sötvatten	med kontaminerade produkter			prydnadsväxt	Kan sprida sig även så att skottbitar följer med andra prydnadsväxter som säljs för trädgårdsdammar. Sprider sig även som påväxt på farkoster och fiskeredskap. Växtbitar kan lätt sprida sig med strömmande vatten och översvämningar, även långa sträckor.	Odlas i Sverige. Skulle antagligen inte klara sig i Finlands klimat, högst i södra Finland.	Upplysning/information till akvarister och akvarieförsäljare samt aktörer inom trädgårdsväxter.
gisselpilört	landmiljö	med kontaminerade produkter				Kan sprida sig genom att den följer med andra växter som säljs.	Inte i Europa.	Ingen prioriterad åtgärd. Upplysning/information till aktörer inom trädgårds-/prydnadsväxter.
saltbaccharis	landmiljö				prydnadsväxt	Frön sprider sig med vinden.	Skulle antagligen klara sig i Finland, åtminstone i söder. Allergiframkallande växt.	Upplysning/information till aktörer inom trädgårds-/prydnadsväxter.
tromsöloka	landmiljö		järnvägar och vägar	landtransporter	prydnadsväxt	Frön sprider sig även med trädgårdsavfall, vinden och strömmande vatten.	Etablerad population i Finland.	Bekämpning Upplysning/information till aktörer inom trädgårds-/prydnadsväxter.
bredloka	landmiljö		järnvägar och vägar	landtransporter	prydnadsväxt	Frön sprider sig även med trädgårdsavfall, vinden och strömmande vatten.	Etablerad population i Finland.	Bekämpning Upplysning/information till aktörer inom trädgårds-/prydnadsväxter.
kudzuböna	landmiljö	med kontaminerade produkter			prydnadsväxt	Frön kan sprida sig med jordmaterial och med djur.	Odlas i Sverige och Finland. Skulle sannolikt inte klara sig i Finlands natur, nu som krukväxt.	Upplysning/information till aktörer inom trädgårds-/prydnadsväxter.
flikpartenium	landmiljö	med kontaminerade produkter				Frön har spridit sig med andra frön. Sprider sig även med vinden, strömmande vatten, fåglar och fordon.	Skulle inte klara sig i Finland. Kraftigt allergiframkallande.	Ingen prioriterad åtgärd. Upplysning/information till aktörer inom trädgårds-/prydnadsväxter.

javanesisisk mungo	landmiljö			fartygs- trafik		Har åtminstone blivit förd till öar i Adriatiska havet för att bekämpa hornviperor. Har även spridit sig oavsiktligt med fartyg.	Eventuellt i södra Finland.	Ingen prioriterad åtgärd.
oxgroda	landmiljö, sötvat- ten				akvarieart		I Finland som sällskapsdjur, skulle sannolikt inte klara av vintern i Finland.	Upplysning/information till husdjursentusiaster och husdjursförsäljare.
kinesisk muntjak	landmiljö						Ingen oavsiktlig väg till Finland. Skulle sannolikt inte klara sig i Finlands klimatförhållanden.	Ingen prioriterad åtgärd.
sumpbäver	landmiljö, sötvat- ten				uppfödning, kan rymma från farmer	Uppföds i dagens läge inte på farmer i Finland, sprider sig knappast hit på egen hand. Exemplar som funnits i naturen har försvunnit.	Klarar inte hårda vintrar.	Upplysning/information till uppfödare, import måste förhindras.
vanlig näsbjörn	landmiljö				sällskaps- djur	Exemplaren på Mallorca härstammar från övergivna sällskapsdjur.	Den närmaste förekomsten på Mallorca. Skulle sannolikt inte klara sig i Finlands klimatförhållanden.	Ingen prioriterad åtgärd. Upplysning/information till husdjursentusiaster och husdjursförsäljare.
tvättbjörn, d.v.s. sjubb	landmiljö			fartygs- trafik	uppfödning: kan rymma från farmer, djurparker, husdjur	Några exemplar har släppts fria och rymt från djur- och pälsfarmer i Tyskland, och från dem härstammar den nuvarande enorma sjubbstammen. Även importerats som sällskapsdjur till många länder, sprider sig även som fripassagerare på fartyg.	Sällskapsdjur i många länder i Europa, hålls veterligen inte som sällskapsdjur i Finland. I Sverige och Danmark finns de närmaste naturliga bestånden som förökar sig. I djurparker, även på Högholmen. Skulle klara sig i naturen i Finland, åtminstone i söder om vintrarna är milda. Klarar sig även bra i städerna. Klimatförändringen underlättar.	Upplysning/information till husdjursentusiaster och husdjursförsäljare, även till djurparker.
östlig gråekorre	landmiljö				sällskaps- djur	Östlig gråekorre importerades till Europa ursprungligen i syfte att släppas ut i parker. Nuvarande utbredning i naturen i Storbritannien, Irland och Italien.	Skulle kunna klara sig i Finlands klimat, men har ingen sannolik spridningsväg till Finland.	Upplysning/information till husdjursentusiaster och husdjursförsäljare.
östlig rävekorre	landmiljö				sällskaps- djur	Ingen naturlig population i Europa.	Skulle sannolikt inte klara sig i Finlands klimatförhållanden.	Upplysning/information till husdjursentusiaster och husdjursförsäljare.
siberisk jordekorre	landmiljö				sällskaps- djur	Förrymda sällskapsdjur har bildat flera förvildade populationer i Europa, vanligtvis i städer. Sprider sig sannolikt inte på egen hand till Finland. Den närmaste naturliga populationen finns i Ryssland, vid Norra Dvina.	Uppfödd som sällskapsdjur i Finland, skulle klara sig även i naturen.	Upplysning/information till husdjursentusiaster, husdjursuppfödare och husdjursförsäljare.

pallasekorre	landmiljö				sällskapsdjur	Importerades ursprungligen till Europa på 1960- och 1970-talen för att användas i trädgårdar och djurparker och som sällskapsdjur. I dagens läge finns naturliga populationer i Frankrike, Holland och Italien.	Hålls veterligen inte som sällskapsdjur i Finland. Har sålts som sällskapsdjur bl.a. i Danmark och Sverige. Skulle sannolikt inte klara sig i Finlands klimatförhållanden.	Upplysning/information till husdjursentusiaster och husdjursförsäljare.
gulbukig vattensköldpadda	sötvatten				sällskapsdjur		Klarar sig inte i Finland på vintern.	Upplysning/information till husdjursentusiaster och husdjursförsäljare.
sammetsgeting	landmiljö	med kontaminerade produkter				Det sannolikaste spridningssättet är oavsiktligt med internationella handelsvaror och förpackningsmaterial.	Skulle inte klara sig i Finlands klimat.	Ingen prioriterad åtgärd
huskråka	landmiljö			fartygs- trafik	annan: inplanteringar		Skulle inte klara sig i Finland, lever i tropikerna.	Ingen prioriterad åtgärd
amerikansk kopparand	sötvatten, landmiljö				uppfödning: kan rymma från farmer	Parkfåglar, rymmer från djurparker. Kan förra sig till Finland från andra europeiska länder, bl.a. i Sverige påträffas den regelbundet.	Har påträffats sporadiskt i Finland, dock inte efter år 2011. Förhållandena kan dock vara lämpliga för den.	Ingen prioriterad åtgärd Upplysning så att de inte importeras till djurparker.
helig ibis	landmiljö				kan rymma från djurparker	Parkfåglar, rymmer från djurparker.	Skulle knappast klara sig i Finland, härstammar från Afrika.	Ingen prioriterad åtgärd
kinesisk ullhandskrabba	havsvatten, bräckt vatten, sötvatten		inre vattenvägar	fartygs- trafik		Sprider sig även genom att vandra från södra Östersjön.	Hittas i Finland varje år då och då i Östersjön och även i insjöar. Kan inte föröka sig hos oss.	Ingen prioriterad åtgärd, information till medborgarna att krabbor som kommer i näten inte ska kastas tillbaka i havet.
taggkindskräfta	sötvatten				akvarieart, vattenbruk, användning som levande bete		De närmaste förekomsterna i Litauen och i Kaliningrad i Ryssland.	Upplysning/information till akvarister och akvarieförsäljare.
signalkräfta	sötvatten, bräckt vatten				vattenbruk		Förekommer i över 500 vattendrag i Finland.	Upplysning/information till kräftfiskare
kräftan <i>Orconectes virilis</i> av amerikanskt ursprung	sötvatten				akvarieart, vattenbruk, användning som levande bete		Förekommer i Frankrike och Storbritannien. Skulle klara sig även i Finland.	Upplysning/information till akvarister och akvarieförsäljare
röd sumpkräfta	sötvatten				akvarieart, vattenbruk, användning som levande bete		Närmaste förekomst i Danmark. I akvarier i Finland. Skulle klara sig även i Finland.	Upplysning/information till akvarister och akvarieförsäljare

marmorkräfta	sötvatten				akvarieart, vattenbruk, användning som levande bete		I Tyskland, Holland, Storbri- tannien. Endast i akvarier i Finland, men skulle sanno- likt klara sig även i naturen.	Upplysning/information till akvarister och akvari- eförsäljare
bandslättning	sötvatten	med vatten- bruk			användning som levande bete	Importerad även för användning i dammar.	Förekomster redan i Litauen, Polen och Danmark. Inga observationer ännu i Fin- land, men skulle nog klara sig i Finland.	Upplysning/information till akvarister och akvari- eförsäljare
amursömnfisk	sötvatten, bräckt vatten						Förekommer redan i östra Finska viken, men har inte ännu spridit sig till oss. An- tagligen bara en tidsfråga. Skulle klara sig även i Fin- land.	Upplysning/information till akvarister och akvari- eförsäljare.

Bilaga 4

Utredning om spridningsvägar: **Spridningsvägar för arter i den första kompletteringsförteckningen (2017) till EU:s förteckning över invasiva främmande arter.** De spridningsvägar som konstaterats i Finland är märkta med x och de potentiella spridningsvägarna med (x).

Denna utredning omfattar följande arter: fjäderborstgräs, jättebalsamin, jätteloka, sidenört, japanskt styltgräs, röd jättegünnera, kamslinga, smal vattenpest, alligatorblad, nilgås, bisamråtta och mårhund.

		VÄXTER										FÅG- LAR	DÄGGDJUR
		fjäderborstgräs	jättebalsamin	kamslinga	jätteloka	Smal vattenpest	sidenört	Japanskt styltgräs	alligatorblad	röd jättegünnera	nilgås	bisamråtta	mårhund
AVSIKTLIG													
	HANDEL MED VAROR												
	UTSLÄPPANDE I NATUREN												
		Biologisk bekämpning											
		Bekämpning av erosion											
		Utplantering av fisk											
		Utsättning av vilt											x
		"Förbättring" av landskapet/floran/faunan med främmande arter											
		Plantering/utsättning i skyddssyfte eller i stam-/beståndsvårdande syfte											
		Släppande ut i naturen i något annat användningssyfte (pålsar, transporter, läkemedels-användning)											
		Annat avsiktligt utsläppande											
	RYMNING												
		Jordbruk (inkl. bioenergi)											
		Vattenbruk											
		Botanisk trädgård/djurpark/akvarium (exkl. hemakvarier)				(x)		(x)	(x)		(x)	(x)	
		Sällskapsdjur/akvarie- och terrariearter inklusive levande föda för sådana arter		(x)			(x)						
		Produktionsdjur (inkl. djur med dålig övervakning)											
		Skogsbruk (inkl. återbeskogning)											
		Pälsdjursuppfödning											
		Trädgårdsodling											
		Prydnadsanvändning (annan än trädgårdsodling)	x	x	(x)	x	(x)	x		(x)	(x)		
	Forskning och ex-situ-bevarandeverksamhet				(x)		(x)						
	Levande föda och levande beten												
	Andra sätt att slippa ut i naturen												
OAVSIKTLIG													
	SPRIDNING MED KONTAMINERADE ORGANISMER												
		Plantskolematerial							(x)				
		Beten											
		Mat (inkl. levande föda)											
		Spridning med djur (exkl. parasiter, arter som sprider sig med värdarter/vektorer)	(x)	x	(x)		(x)		(x)		(x)		
		Spridning som djurparasit (inkl. arter som sprider sig med värdarter/vektorer)											
		Spridning med växter (exkl. parasiter, arter som sprider sig med värdarter/vektorer)			(x)				(x)	(x)			
		Spridning som växtparasit (inkl. arter som sprider sig med värdarter/vektorer)											
		Spridning med frön									(x)		
		Virkeshandel							(x)				
		Flytt av livsmiljömaterial	(x)	x		x	(x)	(x)	(x)		(x)		
	VEKTORER												
		SPRIDNING MED VEKTORER											
		Fiskeutrustning											
		Container/frakt											
		Fripassagerare på flygplan											
		Fripassagerare på fartyg (exkl. barlastvatten och arter som fäster på skrov)									(x)		
		Maskiner och anordningar	(x)	x		(x)		(x)	(x)		(x)		
		Människor och bagage/anordningar (särskilt turism)				(x)							
		Organiska förpackningsmaterial (särskilt trä)						(x)	(x)				
		Fartygs barlastvatten											
		Fäst på fartygsskrov											
		Övriga fordon	(x)	x		(x)		(x)	(x)				
		Övriga transporter											
VÄG & SPRIDNING													
	SPRIDNING												
	SPRIDNINGSVÄG												
		Vattenvägar		x	(x)	(x)	(x)		(x)	(x)	(x)		
		Tunnlar och broar											
	ARTER SOM SPRIDS UTAN HJÄLP												
	Spridning över gränsen utan hjälp			x	(x)						x	x	

Bilaga 5

Utredning om spridningsvägar: **Spridningsvägar för arterna i den nationella förteckningen över invasiva främmande arter.** De spridningsvägar som konstaterats i Finland är märkta med x och de potentiella spridningsvägarna med (x).

Denna utredning omfattar följande arter: sandlupin, hampstånds, hybridslide, parkslide, jätteslide, vattenpest, blomsterlupin, vresros, apelsinbalsamin, hökfåglar, falkfåglar, ugglefåglar, kråkfåglar, korsningar av fjällgås, mink, hundvarg, fladdermöss, jordekorror, sandödda, Pelophylax, lövgröda, gulbukig klockgroda, leopardgroda, långbensgroda, bergvattensalamander och spansk skogssnigel.

	KASVIT	LINNUT	NISÄKKÅAT	MATELIJAT	SAMMAKOEÄIMET	NILVIÄISET
	sandlupin hampstånds hybridslide parks jätteslide vattenpest blomsterlupin vresros apelsinbalsamin hökfåglar falkfåglar ugglefåglar kråkfåglar korsningar av fjällgås mink hundvarg fladdermöss jordekorror sandödda Pelophylax lövgröda gulbukig klockgroda leopardgroda långbensgroda bergvattensalamander spansk skogssnigel					
AVSIKTLIG						
HANDEL MED VAROR						
UTSLÄPPANDE I NATUREN						
Biologisk bekämpning						
Bekämpning av erosion	(x)	(x)	(x)	(x)	(x)	x
Utplantning av fisk						
Utsättning av vilt						
"Förbättring" av landskapet/floran/faunan med främmande arter						x
Plantering/utsättning i skyddssyfte eller i stam-/beståndsvårdande syfte			(x)			
Släppande ut i naturen i något annat användningssyfte ¹						
Annat avsiktligt utsläppande	(x)		(x)	(x)	(x)	x
RYMNING						
Jordbruk (inkl. bioenergi)		(x)	(x)	(x)		
Vattenbruk						
Botanisk trädgård/djurpark/akvarium ²	x		x	(x)	(x)	
Sällskapsdjur/akvarie- och terrariearter inklusive levande föda för sådana arter ³			(x)	(x)	(x)	(x)
Produktionsdjur ⁴						
Skogsbruk (inkl. återbeskogning)	(x)					
Pälsdjursuppfödning						
Trädgårdsodling		(x)				
Prydnadsanvändning (annan än trädgårdsodling)	x	(x)	x	x	x	x
Forskning och ex-situ-bevarande/verksamhet						
Levande föda och levande beten						
Andra sätt att slippa ut i naturen		(x)	(x)	(x)	(x)	
OAVSIKTLIG						
SPRIDNING MED KONTAMINERADE ORGANISMER						
Plantskolematerial						x
Beten						
Mat (inkl. levande föda)						
Spridning med djur ⁴	x		x	x	(x)	
Spridning som djurparasit ⁵						
Spridning med växter ⁶			(x)			
Spridning som växtparasit ⁷					(x)	x
Spridning med frön			(x)	(x)		
Virkeshandel						
Flytt av livsmiljömaterial	(x)	x	x	x	(x)	x
VEKTORER						
SPRIDNING MED VEKTORER						
Fiskeutrustning		(x)				
Container/frakt						
Fripassagerare på flygplan			(x)	(x)		
Fripassagerare på fartyg ⁸					(x)	(x)
Maskiner och anordningar		(x)	(x)	(x)		x
Människor och bagage/anordningar (särskilt turism)						
Organiska förpackningsmaterial (särskilt trä)						
Fartygs barlastvatten					(x)	
Fäst på fartygsskrov		(x)				
Övriga fordon		(x)	(x)	(x)		
Övriga transporter			(x)	(x)	(x)	
VÄG & SPRIDNING						
SPRIDNING						
SPRIDNINGSVÄG						
Vattenvägar	(x)		x	(x)	x	x
Tunnlar och broar						
ARTER SOM SPRIDS UTAN HJÄLP						

			KASVIT							LINNUT				NISÄKKÄÄT			MATELIJAT		SAMMAKKOELÄISET					NILVIÄISET	
											x	x	x	x	x										

¹(pälsar, transport, medicinsk användning), ²(inte hemakvarier), ³(även djur med dålig övervakning), ⁴(inte parasiter, arter som sprider sig med värdarter/vektorer), ⁵(även arter som sprider sig med värdarter/vektorer), ⁶(inte parasiter, arter som sprider sig med värdarter/vektorer), ⁷(även arter som sprider sig med värdarter/vektorer), ⁸(inte barlastvatten och arter som fäster sig på skrov)

Bilaga 6

Utredning om spridningsvägar: **Spridningsvägar för arter i den andra kompletteringsförteckningen (2019) till EU:s förteckning över invasiva främmande arter.** I Finland konstaterade spridningsvägar är märkta med x och potentiella spridningsvägar med (x).

Denna utredning omfattar följande arter: vattenflockel, gudaträd, stor ballongranka, japansk humle, japansk klätterbräken, veldgräs, kinesisk buskklöver, kinesiskt talgträd, mesquite, whiskygräs, jättesimbräken, andinskt pampasgräs, tårakacia, solabborre, korallmal, brun majna och nyzeeländsk plattmask.

			VÄXTER												FISKAR/FÅGLAR			RYGGGRADSLÖSA	
			vattenlockel	gudaträd	stor ballonganka	japansk humle	japansk klätterbräken	veldgräs	manchurisk buskklöver	kinesiskt talgräs	mesquite	whiskygräs	jättesimbräken	andinskt pampasgräs	tårakacia	solabborre	korallmal	brun majna	nyzeeländska plattmasken
AVSIKTIG																			
HANDEL MED VAROR																			
SLÄPPANDE UT I NATUREN																			
		Biologisk bekämpning																	
		Bekämpning av erosion	(x)				(x)			(x)			(x)	(x)					
		Utplantering av fisk														x			
		Utsättning av vilt																	
		"Förbättring" av landskapet/växterna/djuren med främmande arter	(x)				(x)	(x)		(x)				(x)					
		Plantering/utsättning i skyddssyfte eller i stam/beståndsvårdande syfte																	
		Släppande ut i naturen i något annat användningssyfte (päls, transport, medicinsk användning)														x			
		Annat avsiktligt utsläppande														x	(x)	(x)	
RYMNING																			
		Jordbruk (också bioenergi)						(x)	(x)		(x)			(x)					
		Vattenbruk																	
		Botanisk trädgård/djurpark/akvarium (inte hemmaakvarier)	x			(x)	(x)		(x)	(x)			(x)					(x)	
		Sällskapsdjur/akvarie-/terrarierarter (inklusive levande föda för sådana arter)											(x)						
		Produktionsdjur (även djur med dålig övervakning)																	
		Skogsbruk (även återbeskogning)		(x)						(x)	(x)			(x)					
		Pälsdjursuppfödning																	
		Trädgårdsodling		(x)										(x)					
		Prydnadsanvändning (annan än trädgårdsodling)	(x)	(x)	(x)	x	(x)	(x)	(x)	(x)	(x)	(x)	(x)	(x)	(x)				
		Forskning och ex-situ-bevarandeverksamhet																	
		Levande föda och levande beten																	
		Andra sätt att slippa ut i naturen																	
OAVSIKTIG																			
SPRIDNING MED KONTAMINERADE ORGANISMER																			
		Plantskolematerial					(x)												(x)
		Beten																	
		Mat (även levande föda)																	
		Spridning med djur (inte parasiter, arter som sprids med värdarter/vektorer)						(x)	(x)	(x)	(x)			(x)					(x)
		Spridning som djurparasit (även arter som sprids med värdarter/vektorer)																	
		Spridning med växter (inte parasiter, arter som sprids med värdarter/vektorer)					(x)					(x)	(x)	(x)					(x)
		Spridning som växtparasit (även arter som sprids med värdarter/vektorer)																	
		Spridning med frön																	
		Virkeshandel	(x)																
		Flytt av livsmiljömaterial			(x)										(x)				(x)
VEKTOR																			
SPRIDNING MED VEKTORER																			
		Fiskeutrustning	(x)																
		Container/frakt																	
		Fripassagerare på flygplan																	
		Fripassagerare på fartyg (inte barlastvatten eller arter som sitter fast på skrov)																(x)	
		Maskiner och anordningar	(x)	(x)		(x)	(x)	(x)	(x)			(x)		(x)					(x)
		Människor och bagage/anordningar (särskilt turism)		(x)			(x)					(x)		(x)					
		Organiska förpackningsmaterial (särskilt trä)					(x)												
		Fartygs barlastvatten																	
		Fäst på fartygsskrov															(x)		
		Övriga fordon																	
		Övriga transporter																	
VÄG & SPRIDNING																			
SPRIDNING																			
SPRIDNINGSVÄG																			
		Vattenvägar	(x)	(x)	(x)	(x)		(x)		(x)	(x)		(x)	(x)			(x)		
		Tunnlar och broar																	
ARTER SOM SPRIDS UTAN HJÄLP																			
		Spridning över gränsen utan hjälp															(x)	(x)	

Källor och bakgrundsmaterial

Harrower, CA., Scalera R., Pagad, S., Schönrogge, K. & Roy, HE. 2018. Guidance for interpretation of CBD categories on introduction pathways. <https://circabc.europa.eu/sd/a/738e82a8-f0a6-47c6-8f3b-aeddb535b83b/TSSR-2016-010%20CBD%20categories%20on%20pathways%20Final.pdf>